

н о с т о
НЕБА

половину
отримує
вуличний розповсюдвач

22

5 грн

8 ЧЕРВНЯ **13.00** МАЙСТЕРНЯ
ДОБРИХ СПРАВ
"ЕМАУС-ОСЕЛЯ"
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ПЬВОВІ!

8 ЧЕРВНЯ **13.00** МАЙСТЕРНЯ
ДОБРИХ СПРАВ
"ЕМАУС-ОСЕЛЯ"
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ПЬВОВІ!

Андрій КУРКОВ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним

ПРОСТО НЕБА – незалежний вуличний журнал, який розповсюджують на вулицях Львова безпритульні та соціально виключені особи.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що перебувають у скрутних життєвих обставинах. Девізом ПРОСТО НЕБА є «Працювати, не жебракувати». Ми схилиємося до думки, якщо людина взялася розповсюджувати журнал, вона прагне насамперед змінити своє життя. Крім того, це унікальна можливість покращити своє фінансове становище.

ЯК МОЖНА РОЗПОВСЮДЖУВАТИ ЖУРНАЛ

Якщо Ви – бездомна чи безробітна людина і бажаєте розповсюджувати журнал, звертайтеся у пункти розповсюдження:

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69

Центр обліку та нічного перебування

бездомних громадян

Вул. Кирилівська, 3-а

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях боротьби проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція залишає за собою право не повертати, не рецензувати надіслані матеріали і не погоджуватися з думкою авторів.

Запрошуємо рекламодавців до розміщення соціальної реклами, що пропагує здоровий спосіб життя та сприяє ефективному вирішенню актуальних проблем міста.

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної асоціації вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя».

Просто неба № 22

З М І С Т

Що це значить – просто неба?	3
Гаражний розпродаж від Майстерні добрих справ «Емаус – Оселя»	4
Прогноз погоди від Максима Ольги	5
Олеся Саноцька. «Гуманітарна» ізоляція бідних українців – що далі?	6
Михайло Банах. Бар'єри видимі і невидимі...і як їх подолати?	7
Інтерв'ю з Мирославом Мариновичем	8
Юрій Дідевич. Métro, boulot, dodo (метро, робота, сон)	10
Vox populi	11
Настя Станко. Бар'єр як шанс. Щоденник безробітної журналістки	12
Ірка Фрис. Обережно: SIS!	14
Петро Лема. Закрите небо	15
Наталья Міхнова. Диван розпачу. Якщо завтра вже не буде...	16
Інтерв'ю з Антоном Лубієм	18
Гаражний розпродаж: підготовка	20
Ольга Вірста. У Києві та просто неба	22
Вікторія Міщук. Взяти і кохати	24
Пігулка від голови від Миколи Шпаковського	25
Євгенія Сенік. Ich kann nicht mehr (Я більше не можу)	26
Максим Ольга. Understanding refugees	27
Оксана Васьків. Про Ігорка (05)	28
Тимофій Гаврилів. Уривок з роману «Вийди і візьми»	30
Даниїл Задорожний. Дайте людині ціль...	32
Green Lantern від Володимира Бєглова	33
Кінорецензії	34
Як Ви можете допомогти бездомній людині	37

International
Network of
Street Papers

Проект реалізується за фінансової підтримки
Міжнародного руху «Емаус»

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»

79495, м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69

Сторінка в Інтернеті www.emaus-oselya.org

E-mail: prostto_neba@yahoo.com

Тел./факс 032 296 33 03

Свідоцтво про державну реєстрацію

ЛВ №925/178р від 02.10.2009

Тираж – 3 000 примірників

Головний реактор
Мар'яна Соха

Дизайн і верстка
Юрій Іздрик

Логотип

Оксана Васьків – Кукул

ПРАВИЛА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

1. Розповсюджувач має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших розповсюджувачів.
2. Розповсюджувач розповсюджує журнал відповідно до вартості, вказаної на обкладинці.
3. Розповсюджувач не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір придбати його, або ні.
4. Розповсюджувач обов'язково мусить мати при собі посвідчення розповсюджувача.

Над номером працювали
Григорій Семенчук, Максим «Ольга» Ліщенко,
Володимир Бєглов, Юрій Дідевич,
Вікторія Міщук, Олеся Саноцька

Увага: Якщо розповсюджувач знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не беріть у нього журнал.

ЩО ЦЕ ЗНАЧИТЬ – ПРОСТО НЕБА?

– Що для Вас означає продаж журналу?

– Що для Вас означає продаж журналу?

– Це спілкування з людьми. Журнали купляють люди, які грубо кажучи, дружать з головою. У цьому віці для мене важливо віддавати. Я сам не можу нічого людям дати, крім інформації. Я знаходжуся у колективі людей, у центрі громадського життя – в центрі міста, можу підказати чим куди доїхати, дружу з людьми, які щось продають поруч. Для мене це важливо не обтяжуватися негативом з минулого, який є у підсвідомості.

*Олександр Беркович,
розповсюджує журнал з березня 2013*

– Багато всього. По-перше – велике поле для спілкування з людьми і можливість розповісти про Міжнародний рух «Емаус», тим самим пропагувати милосердне ставлення до людей, які опинилися у складних умовах. Особисто для мене, це служіння милосердю і добру. Деякі люди підходять до мене просто поговорити, бо не мають більше з ким. Дякують мені за те, що їм стало легше. Це також шанс заробити собі на життя. Праця в журналі – це праця з душею, потрібно віддавати все своє серце і любов людям, не дивлячись на те, чи добре у тебе на душі чи ні, щоб люди цього не відчували, а могли звернутися до тебе і сказати, що ти людина милосердна і добра.

*Володимир Гіленко,
розповсюджує журнал з серпня 2009 року*

ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ

від Майстерні добрих справ «Емаус – Оселя»

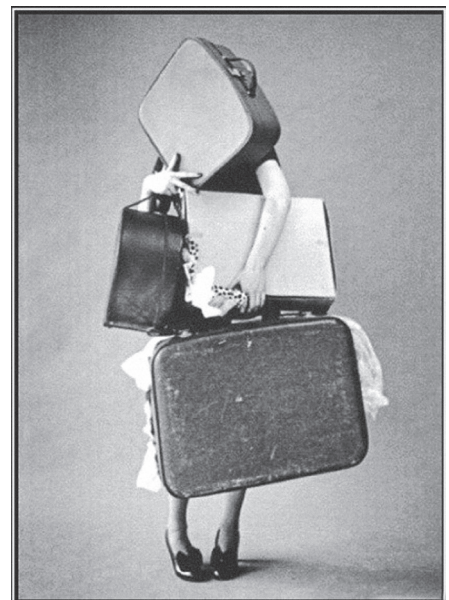
На щастя, навколо журналу і нашої організації відбувається стільки хороших подій, що не відразу вдається вирішити, якій саме темі чи заходу присвячувати номер. Цього разу ми вирішили писати про бар'єри, бо щось останнім часом їх дуже вже багато. І завжди якісь нові і несподівані. Також у травні виповнилося 5 років журналу і про це окремо написав Максим Ольга.

І ось – найсвіжіша подія – Гаражний розпродаж від Майстерні добрих справ «Емаус – Оселя». 8 червня 2013 року. «Добрі господині наводять порядки у шафах, а чоловіки – у гаражах», – каже мені одна знайома, якій я розповідаю про цю акцію.

Ми давно закликаємо людей ділитися своїми речима, та бережно ставитися до них, бо віримо, що для благодійності не обов'язково організовувати розкішні бали зі збором коштів, аукціонами і неймовірно багатими меценатами. Ми віримо у те, що допомагати може кожен з нас і для цього потрібно просто навчитися ділитися. Будь-чим.

Коли ми зіштовхнулися з проблемою утримання соціального гуртожитку для малозабезпечених людей та сиріт, ми звернулися до наших друзів та усіх, хто підтримує діяльність «Оселі» та ідею «Емаусу», усіх, хто вірить у те, що непотрібних речей і непотрібних людей не буває. Ми попросили їх поділитися своїми речима. Кількість та імена тих, що відгукнулися, була і для нас несподіванкою. А це – Марійка Бурмака, Ольга Герасим'юк, Джамала, Юрій Андрухович, Тарас Прохасько, Юрій Іздрик, Ірена Карпа, Галина Вдовиченко, Павло Табаков, Катерина Кіт-Садова, Остап Дроздов, Олександр Божик, Театр ім. Л.Курбаса, ГО «Форум видавців», МО «Дзига», Гич Оркестр, Гурт «Патриція», «Йорий клоц» та багато-багато інших.

Сподіваємося на те, що гаражний розпродаж приживеться у Львові і стане ще одним способом творення добрих справ.

У ЧЕРВНІ 2013 СПІЛЬНОТІ «ЕМАУС-ОСЕЛЯ» ВИПОВНЮЄТЬСЯ 10 РОКІВ!

Сьогодні тут разом живуть, працюють та допомагають іншим 25 осіб. За 10 років Спільнота росла і розвивалася, втілювала різні проекти, піклувалася про тих, хто ще живе на вулиці, спільно долала і продовжує долати різні бар'єри. Разом ми здійснюємо те, що поодиноці неможливо.

Ідея заснування вуличного журналу в Житомирі прийшла зі Львова. Саме там, коли я навчався, з нетерпінням чекав наступних номерів «Просто неба». За декілька років проведених у Львові я переконався, що це місто є не лише культурною столицею моєї Батьківщини, але й столицею ідей, креативного способу мислення сучасної України...

Якщо в Житомирі постала кав'ярня «Львівська Брама», «Львівська Майстерня Шоколаду», то чому не може постати сучасний спосіб вирішення проблем бідності на прикладі Львова?

Ідею реалізації видання підтримали молоді журналісти міста, а їхню працю очолила Анна Дермановська, дизайнери, міські депутати, громадські діячі. Кожен почав шукати потрібних людей серед своїх знайомих, в Інтернеті, які допомогли б у виданні першого номеру.

Роздинкою першого номеру «ЖИВУ» стало інтерв'ю з найвідомішим житомирцянином «дедом Андреем», який «зависає» в центрі міста, лається німецькою, розповідає вірші (які колись сам написав), п'є якусь шлунокву настоянку, і всіх лякає своєю злюю собакою Бімою (за його словами, це кримський вовк), яка ні на мить не відходить від нього. Довгий час ми не могли знайти діда Андрія... Але пізніше після довгих пошуків ми злокалізували його під кінотеатром «Україна».

Презентація першого номеру «Життя Вулиці» відбулася 23 травня в кав'ярні «Львівська Брама», яка знаходиться на головній вулиці міста. Це власне там часто жебрають люди вулиці. Було багато цікавих гостей, більшість з котрих запропонували свою допомогу у реалізації цього проекту. Цікавим було, те що ми звернулися по допомогу для розповсюджувачів (чи радше про неперешкоджання) до головного міліціонера області, той відповів прихильно і на знак вірності своєму слову перед входом в кав'ярню поставив патруль ППС, був такий собі фейс-контроль... От можна було б дати хлопцям по декілька примірників, то заробили б собі на каву, а так без толку стояли...

о. Вячеслав Гриневич SAC,
засновник видання

«ПРОСТО НЕБА»: НАМ 5 РОКІВ!

Здавалось би, що може бути приємніше за романтику безробіття? Звичайно, розповсюдження вуличних газет. Саме такі принципи сповідує мережа вуличних видань в усіх куточках світу. Саме такими міркуваннями й озброїлася команда небайдужих та ініціативних людей в процесі підготовки до випуску журналу-первістка у 2008-му році. Беручи за приклад вуличні видання, які на сьогодні є об'єднаним голосом проти бідності та соціальної несправедливості, ми зробили наш перший крок, вийшовши у світ тиражем 2000 примірників. Вітаємо, сьогодні «Просто неба» виповнилося 5 років!

У п'ятий день народження «Просто неба» насамперед хотілося би привітати наших талановитих дописувачів і цілеспрямованих розповсюджувачів – найважливіших людей у журналі – та нагадати, що все тільки починається. Ба більше: кожен з нас є частиною цієї спільноти, що інтегрує довкола себе думки й ідеї, спрямовані на подолання стереотипів щодо бездомних і соціально виключених людей.

Ми повинні завжди пам'ятати про те, що є люди, котрі потребують нашої допомоги. Це люди, котрі втратили соціально-корисні зв'язки, люди, яких «виштовхнули» із загальноприйнятих соціальних ієрархій. «Людина ніби зависає над безоднею, у якій вона приречена знайти, створити собі точку опори. Не маючи надійних коренів життя, не маючи відчуття «дому», який дарує тепло, безпеку, опору, впевненість, людина опускає руки і втрачає бажання самовизначитися у світі» (із виступу Н. Саноцької на міжнародній конференції «Роль освіти в суспільній інтеграції соціально вразливих верств населення», 6-7 грудня, 2007, м. Львів).

Як європейська громада і як представники друкованого «рупору» ми покликані боротися проти навішування ярликів на бездомних людей. Адже для багатьох громадян бездомні особи асоціюються з людьми, що опустилися на саме дно, які не мають бажання працювати та ведуть аморальний спосіб життя, із жебраками та неробами, які втратили ознаки ділової успішної людини, вихідця із середнього класу. У народі їх називають «бомжами». «Ця назва настільки закріпилася в нашому лексиконі, що почала використовуватися навіть на офіційному рівні, акумулюючи в собі не тільки факт відсутності в особистості постійного місця проживання, а й найнижчого соціального статусу і економічного становища, пов'язаного з соціальним виключенням і кримінальним способом життям. Чіпляючи на бездомних громадян ярлик «бомжа», їм апіорі приписують негативні атрибути, які зменшують життєві шанси та частково позбавляють певних прав» (із соціального видання «Всі люди мають потенціал: про ідею допомоги для самопомоги» / Уклад. М. Соха, О. Саноцька. – м. Львів: ПАІС, 2008).

«Просто неба» – саме той випадок, де будь-яка людина, котра звернулася за підтримкою чи допомогою, може стати не лише учасником, а й членом команди. «Просто неба» радо відкриває обійми як соціально незахищеним верствам населення, так і письменникам, художникам, фотографам та багатьом іншим цікавим особистостям, котрі поділяють ідею видання. І недарма усі матеріали в журналі є доброю волею дописувачів і волонтерів «Просто неба». Не буде перебільшенням додати, що в журналі стають доброю звичкою принципи партнерства. Так, на шпальтах «Просто неба» в різний час друкувалося понад 100 дописувачів, зокрема і «гуру» сучасного актуального мистецтва, відомі поети і письменники, представники модерних течій в літературі; загальна кількість проданих журналів сягнула понад 50 тисяч примірників; кількість вуличних розповсюджувачів (продавців) дійшла до п'ятдесяти осіб, а з постійних – десять осіб.

Сьогодні ми раді привітати всіх, хто був з нами протягом цих п'яти важких, але щасливих років, всіх тих, хто віднедавна приєднався до нас, всіх тих, хто щойно почув про журнал, і всіх наших партнерів, які роблять добрі справи в інших містах і країнах, допомагаючи долати стереотипи в масовій свідомості й залучаючи до соціальної інтеграції людей без житла.

« ГУМАНІТАРНА » ІЗОЛЯЦІЯ БІДНИХ УКРАЇНЦІВ — ЩО ДАЛІ?.....

Не можу не розповісти про те, що відбувається в нашій країні з блокуванням владою гуманітарної допомоги з інших країн для незахищених категорій українців. Напевно зараз якоюсь новою інформацією про безглуздість, ненажерливість та бандитизм властивимим в Україні нікого не здивуєш. Взяти хоча б шахти в Донецьку, які нелегально видобувають і продають вугілля, тютюнові фабрики на Львівщині, які випускають нелегально папіроски, відмивання державних грошей у значних кількостях на закупівлях каштанів для київських скверів, при будівництві доріг, будинків, закупівлі обладнання для шкіл і багато-багато іншого.

Ця інформація просто ставить мене в тупикове становище і я думаю як далі зі всім цим бути. Маю три вибори – бути такою як вони і намагатися заробити на чийсь біді; мовчати, ніби все це відбувається не зі мною і моєю країною; або своєю працею показати, що можна жити по-іншому у всій цій тотальній брехні.

Вибираю третє. Це не тому, що я краща за інших, а тому що розумію, що безглуздо рубати гілляку, на якій сидиш. А якщо краще сказати, то нищити місце, країну, в якій ти народився, виріс, людей, з якими ти зростаєш і навчався життю. Хочеться внести у цей світ щось добре. Недаремно ж я народилася у країні тотальної брехні і тут житимуть мої діти і внуки. Тому впевнено кажу собі: я намагатимусь жити по-іншому!

Повернемось до гуманітарної допомоги, яку так люб'язно хочуть надіслати у цю країну брехунів і шахраїв. У країну, де влада не може належним чином допомогти слабшим громадянам, бо всі свої зусилля спрямовує на своє збагачення. Її блокують.

Як? Розформовують комісії при Кабінеті міністрів та при обласних адміністраціях. Все. І що ви скажете чи зробите? Органи, які визнають вантаж гуманітарним не працюють два місяці. Вантажі, які стоять під митним контролем по всій Україні псуються, особливо якщо це шоколадки для сиріт на Миколая, або молоко для інтернатів і тюрем. Через два місяці повноваження займатися гуманітарною допомогою переходять до Міністерства соціальної політики. Майже 500 вантажів чекають. Звертаються з проханнями всюди, де можна, щоб справа з визнанням рушилася вперед, щоб організації - отримувачі гуманітарки нарешті змогли передати цю допомогу за призначенням.

Чотири місяці. Визнано лише два чи три вантажі з ліками за особою вказівкою Президента. Організації, у яких вантаж простояв більше, ніж відведено митним кодексом, обкладаються штрафами та передаються на склади митниці, де утримання на день коштує приблизно 80 євро. Для чесних громадських організацій, лікарень чи шкіл – це катастрофа!!! Де взяти такі гроші, чому і з чого платити за те, що без погодження і попередження зробила держава? Зачароване коло.

Нашу організацію спіткала така ж доля. На час, коли розформували комісію, у нас на складах стояло два вантажі, якими з нами поділилися дві братні Спільноти «Емаус» з Німеччини і Фінляндії. В одному з вантажів були пральні машинки, електроплити, унітази та меблі для новоствореного нами соціального гуртожитку. Ремонт в ньому, до речі, також був зроблений за подаровані нам гроші братніх Спільнот зі Швейцарії.

На наше звернення Міністерство, Кабінет міністрів та Обласна адміністрація відповідали чемно, що вони працюють над цим питанням і розробляють процедуру нового зразка. Своєю чергою митниця тиснула, бо відповідно, тиснули на них, напевно, щоб нас всіляко обкладати грошовими стягненнями. Довелося звертатись за допомогою до Міського Голови Андрія Садового, депутата по нашому округу Михайла Хміля. Якби не їхні звернення у всі інстанції та лобювання наших інтересів, то довелося би нам вивозити вантажі за межі України, бо заплатити мито, штрафи чи якісь інші платежі нам було не по кишені. Після трьох моїх поїздок в міністерство і десятки дзвінків та надсилання додаткових документів, розвезення на таксі документів у всі інстанції та міністерств (щоб особисто віддати документи в руки і прискорити прийняття рішення), громадських слухань

у комітеті соціальної політики при Верховній раді, Королевська комісія ламаною українською погрожує на весь екран телевізора, що не допустить перевезення контрабанди на Україну, в тому числі «кішчачих кормів» та кабриолетів, а Міністерство доходів і зборів виносить вердикт щодо наших вантажів – «не відповідає критеріям гуманності». Ого! Оце дали!

Виявляється, в нашій країні є якісь критерії гуманності, про які ми не знаємо і яким не відповідають вантажі, які направив до нас Міжнародний Рух «Емаус», заснований священиком отцем П'єром, та працює більше 60 років у світі, допомагаючи мільйонам людей!!!

Та раптом через кілька днів стався прорив. Міністерство соціальної політики не витримує тиску медіа і визнає двома наказами більше п'ятдесяти вантажів. Радості нашій не було меж. Невже нам не доведеться сидіти на хлібі і воді і не відстоювати в суді наше майно (будинки, в яких живуть бездомні люди, автомобілі), яке могло піти з молотка у разі судових тяганин за несплату шалених сум митниці за утримання вантажів. Бо ми все таки не вивозили нічого за межі України – не хотіли робити прикрасі тим, які нам все це так щедро подарували. Вони ж не можуть до кінця зрозуміти, що це така влада у нас. Вони думають – Україна не хоче допомоги і надалі направлятимуть вантажі у Польщу, Африку. Туди це зробити набагато легше і простіше. А багато інших організацій дотепер знаходяться у підвішеному стані. Їхні вантажі стоять ще з жовтня, листопада. Вони не сплачують митниці за утримання і не знають чим це все закінчиться для них. Дехто отримав визнання, але погруз у судових тяганинах замість того, щоб займатися допомогою потребуючим. Ми також відмовилися тимчасово від отримання допомоги, щоб уникнути складних ситуацій та вивчити і проаналізувати те, що з нами відбулося.

Дотепер немає інстанції, яка розглядає документи. Це робить Міністерство соціальної політики. Ми не знаємо конкретних вимог до вантажів, термінів, у які потрібно вкластися. Розуміємо, що не визнати допомогу гуманітарною можуть з будь якої причини і зволікати з її визнанням також.

Що ж відбувається? З яких причин налагоджену вже систему розвалили, не спланувавши нової, виставляючи на посміховище не зовсім компетентного міністра? У всьому цьому прослідковуються продумані дії і все це схоже на ізоляцію України від світу. Якщо бідні люди підтримуються іншими країнами – вони стають незалежними від держави, а громадські організації, які їх об'єднують, стають осередками громадянського суспільства, розвиток якого зовсім непотрібний нинішній владі. Рабами, які обмежені мінімальною зарплатнею та куском кинуті докторської ковбаси, легше управляти. Ізольовані від світу та підтримки, люди не думають, не вірять, не надіються. «Єсть кому думать» – кажуть вони – ті, які так «мудро» нами управляють. Один мій колега порівняв теперішню ситуацію з гуманітарною допомогою з голодом 1933-го року, коли Західна Україна передавала продукти на Схід, який потерпав від недоїдання, а її не приймали. Не приймали, щоб добити народ. А виправдовувалися чимось дуже логічним на той час. Так, як тепер розформування Комісії з гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів пояснюється бажанням позбавити Україну від контрабанди, яка приходить в Україну під виглядом гуманітарної допомоги.

Що ж далі? Далі треба почати жити по-іншому, не дивлячись ні на що.

Олеся Саноцька –
живе і працює в Спільноті «Оселя»
та намагається жити по-іншому

БАР'ЕРИ ВИДИМІ І НЕВИДИМІ... І ЯК ЇХ ПОДОЛАТИ?

У кожного є своє уявлення про поняття «бар'єр». Одна із перших асоціацій пов'язана у більшості випадків із реальною, наявною і видимою перешкодою, що заважає комусь вільно рухатися чи пересуватися у певному напрямку. Далі згадуються мимоволі приклади із життя та реальні події.

Мені принагідно спала на думку Громадська ініціатива «Європа без бар'єрів», яка поміж іншим досліджує і візову практику країн ЄС та Шенгену в Україні. Підсумки громадського моніторингу за 2012 рік висвітлюють як позитивні, так і негативні тенденції в окремих складових візової практики. Зважаючи на те, що візова політика деяких західноєвропейських країн досить жорстка, говорити про свободу пересування українських громадян, принаймні в Європі, дещо зарано. У такій делікатній справі як видача Шенгенської візи будь-який необхідний документ, невеличка довідка чи підпис якогось посадовця, можуть стати тим нездоланим бар'єром, що роблять візу недоступною і унеможливають таку жадану поїздку за кордон. Але згадані візові бар'єри видаються не такими вже і важливими, якщо порівняти їх із тими реальними перешкодами, із якими мають справу щодня у побуті та у доступі до медичних закладів та соціальних установ похилі люди чи особи із обмеженими фізичними можливостями. Але й цілком здорові, міцні і сильні люди можуть наштовхнутися на численні буденні бар'єри. Згадаймо молоду маму чи молодого батька, які із дитячою коляскою спускаються із 5 поверху (будинок без ліфту) та, поспішаючи до дитячого лікаря, змушені добиратися громадським транспортом...

Якщо у першому випадку багато чого залежить від дипломатичних міждержавних відносин та наявності у громадян паспортів із біометричними даними для виїзду за кордон, то у другому випадку проявити ініціативу мали б самі пересічні громадяни, представники так званих «маломобільних груп населення». І тут є позитивний досвід! Успішним був судовий позов прикутого до візка Дмитра Жарого з Дніпропетровська, який в черговий раз не зміг потрапити в аптеку «по-людськи», щоб придбати необхідні йому медикаменти. Судом визнано факт дискримінації інвалідів, цілу аптечну мережу позбавлено ліцензії.

Але якщо із вищезгаданими бар'єрами можна і потрібно боротися, оскільки вони є видимі, то є ще внутрішні, непрогнозовані, непередбачувані і не зовсім явні бар'єри. Йдеться у першу чергу бар'єри, що «сховалися» у головах людей. Як правило, це – певні уявлення, погляди і підсвідомі стереотипи, які притаманні не тільки індивідууму, але й певному прошарку населення і які стали частково складовими ментальності цієї суспільної групи. У переважній більшості випадків йдеться про певні упередження та про не завжди толерантне ставлення до «інших» людей. Вирішення окремої групи відбувається за такими особистими ознаками як вік, стать, походження, віросповідання чи політичні преференції тощо. Шкода, що оцінка людини відбувається ще до безпосереднього контакту із нею. А часто-густо до особистої зустрічі навіть не доходить, коли внутрішні, невидимі бар'єри видаються нездоланими і таким чином відіграють свою негативну роль.

А що робити в цьому випадку, якщо стереотипи і упередження настільки глибокі і ґрунтуються, так би мовити, на життєвому досвіді? У цьому випадку потрібен діалог! Повага, приязне ставлення та толерантність можливі лише після безпосереднього спілкування та обміну думками із «іншими» людьми, у яких свій, власний світогляд, тобто інший досвід, інша життєва позиція та зовсім інші переконання.

5-6 березня 2013 року відбувся схожий діалог у Києві, де проводилася міжнародна конференція «Гендерна політика: успіхи–невдачі–перспективи». Захід відбувся в рамках українсько-німецького проекту «Київський діалог», що розуміє себе як відкрити, нейтральну та надпартійну ініціативу. Протягом двох днів абсолютно різні люди, експерти і політики з України та Німеччини дискутували стримано, терпеливо і без надмірних емоцій про проблеми, певні досягнення та сучасні виклики гендерної політики в Україні та Європі. Діалог сприяв безумовно переосмисленню сталих поглядів, уявлень про світ, подоланню стереотипів на підсвідомому рівні а тим самим й зменшенню невидимих бар'єрів.

Михайло Банах.

Народився і виріс у Тернополі.

Закінчив докторантуру у Фрайбурзі.

Працює в МФ «Відродження» і відповідає

за німецько-український проект

«Київський діалог».

AFTER DARK від Григорія Семенчука

РУХ БЕЗ ОБМЕЖЕННЯ

Більше 30-и відсотків українців жодного разу не були за кордоном. Більше 15 відсотків жодного разу не покидали межі свого регіону. Така сумна статистика була оприлюднена наприкінці 2012 року агенцією РБК-Україна. Що для мене абсолютно не стало несподіванкою. Ба більше, я очікував, що результати будуть дещо песимістичнішими, адже щороку фінансова спроможність українця подорожувати зменшується. Як наслідок – звуження світогляду, зомбування, рабство і моральне знищення українця. І йдеться навіть не про перспективи кожної української бабусі з Підволочиська чи Красного Луча відвідати Барселону чи скажімо Прагу, а про те, що нашому пересічному мешканцю з Донецька важко приїхати на вікенд до Львова, чи мешканцю Івано-Франківська відвідати першу столицю України – Харків. Власне, що тут можна додати: цивілізаційний розкол поглиблюється вже не перший рік і відсутність нормального сполучення між сходом і заходом – одна з причин, яка безумовно працює на це.

У нас є тисячі кілометрів автодоріг, залізничних колій, маршрутів автобусів, вокзалів і кілька авіакомпаній. Ми – велика країна, і у нас багато автомобілів, заправок і даїшників. Але, на жаль, ми українці – у нас кількість перемагає якість. Усе ніби є, усе ніби функціонує і як модно казати «покрашується», проте статистика – безжална і об'єктивна. На те вона й точна наука.

Розглянемо кожну у деталях. До наших авіаліній можна застосувати дещо модернізовану фразу: «не дешево і сердито». Українські перевізники – це дороге задоволення. Воно неспівмірне з доходами українців, тому априорі цей сервіс – лише для солідних українців. Проте і солідні українці, які часто користуються німецькими або британськими авіалініями, називають їх сердитими, бо розуміються на якості сервісу і мають з чим порівнювати.

Якщо Ви, маєте силу, увагу і можливість долати українські відстані автомобілем – я вітаю Вас. Правда є одна проблема – дороги в Україні зникають і з'являються доволі хаотично. Наприклад, після цієї зими зникли більшість українських доріг. Зате в часі реконструкції, я впевнений замість доріг, з'явиться багато котеджів, басейнів і огорож. Все на благо людям, у яких є великі машини-фортеці і позашляховики. Купуйте саме такі машини. А ліпше – знайдіть знайомого воюка, який продасть Вам БТР – швидкість невисока, проте комфортно і надійно.

В силу тих самих причин, автобусне сполучення в Україні дуже хитке і нестабільне. Тим паче, якщо йдеться про невеликі міжобласні рейси, до прикладу Львів – Івано Франківськ, який за часом у дорозі нічим не поступається авіарейсу Київ-Тбілісі. І мене завжди дивував цей парадокс, за 3 години можна опинитися у Франківську з відбитою дулою і естетичним шоком від фіранок, іконок і музичного збірника «Українське весілля-3», чи комфортно приземлитися у наших кавказьких побратимів.

Ну і нарешті, моє улюблене – Укрзалізниця, від якої і не спиться і не сидиться. Тут звичайно весь колорит, джihad, курочки гриль і заробітчани. Вся Україна, яку Ви навіть не могли собі уявити, комфортно існує серед плацкартів і загальних вагонів зі спільним характерним запахом совка. Сірі масочки, перегар, брудний туалет і п'яні або агресивні провідники – усе це, насправді, найнадійніший спосіб пересування нашою ненькою.

Єдине, що залишається побажати подорожньому – хай Вас боронить Бог і оберігає Матінка Божа, який би метод руху в Україні Ви не обрали. І пам'ятайте, що рух – це не розкіш, і тим паче не необхідність. Скоріш за все, рухатися в Україні – це цивілізаційна місія, яка об'єднує нас – ширі і вглиб.

МИРОСЛАВ МАРИНОВИЧ:

«Українці надто захопилися проклинанням своєї долі»

Коли чуєш від однолітка чи старшого когось «Та розслабся! Систему не здолати!», потрібен хтось, хто переконає в протилежному. Потрібна жива людина, ось тут – навпроти тебе. Жива людина, чий шлях засвідчить, що Система – не вирок. У цій сьогоднішній Україні нам найбільше потрібні не гроші і не красиві слова. Сьогодні і завтра ми потребуємо чесних людей і їхніх вчинків. Щоб, бачачи їх, розуміти – можна, звісно, плисти за течією, можна наступити на горло своїм принципам, можна... А можна повірити в себе, повірити в те, чого вчили батьки, не ламатися і не зламатися.

Про бар'єри і їх подолання говоримо з людиною, яка долає не лише бар'єри, але ґрати, мури і залізні завіси. Мирослав Маринівич – це критика радянської влади у 18 років і довгі коридори КДБ, заснування Української Гельсінської Групи у 26 років і дві статті КК, які передбачали 7 років таборів суворого режиму та 5 років заслання. Це правозахисна діяльність у неволі, 20-денні голодування і 150 днів у штрафному ізоляторі. І це ляпас в обличчя тих, хто «розслабився і здався системі». Точніше оперкот.

Сьогодні Мирослав Маринівич працює віце-ректором Українського Католицького Університету, президентом українського ПЕН-клубу, пише, викладає, бере участь в Ініціативі «Першого Грудня».

– Ви є учасником Ініціативи «Перше Грудня», одним з результатів діяльності якої є, як на мене, вироблення української національної ідеї. Найбільш яскравим документом, що його оприлюднила Ініціатива, є «Українська Хартія Вільної Людини». 10 правил, що їх мав би дотримуватися кожен українець, є прийнятними і на Сході, і на Заході, і всюди. Однак багато хто вважає їх «набором красивих слів». Що має статися для того, аби українці справді послуговувалися цими правилами? Коли ми зрозуміємо їх прикладний характер?

«Набором красивих слів» цей документ є для тих, для кого моральні чесноти втратили свою мотиваційну силу. Йдеться не про те, що лише праведні та святі можуть підтримати «Хартію». Ми всі грішні та недосконалі. Проте одні хотіли би стати кращими й тягнуться до полюсу добра, а інші – вважають зло прийнятною й навіть успішною альтернативою. Різниця все-таки суттєва. Ось чому соціолог Євген Головаха говорить про формування в Україні «аморальної більшості», тобто більшості тих, хто переконаний: жити чесно – собі на шкоду. Від цього, мовляв, стаєш «лузером». Такі люди вважають, що світом править зло, а тому розмови про мораль і цінності є лише балачками.

Є ще одна грань проблеми. У своїй Декларації учасники Ініціативи «Першого грудня» ствердили: «Ми переконані, що всі виразки нашого суспільства є лише проєкціями головної проблеми – замулення нашого духу». Тому кожен, хто бачить в основі життя духовне начало, буде серйозно ставитися до моральних принципів, оскільки вони є головними індикаторами і регуляторами духовних процесів. Натомість для тих, хто належить до «аморальної більшості», головними регуляторами є влада і гроші. Голий і неза-

гнузданий матеріалізм в нинішній Україні зашкалює, а це формує радикально інше світосприйняття. Так і для Юди проповідування Ісуса серед бідних та упосліджених було марною балаканиною – слід було думати про «реальні» й практичні речі: домогтися визнання з боку синедріону, схилити на свій бік «сильних світу цього» і врешті зайняти своє «законне» місце в розкішних царських палатах.

І останнє. Головні постулати «Хартії» можуть бути переконливими лише для тих, хто усвідомлює свою власну відповідальність за долю країни. Проте більшість українського народу все ще живе категоріями патерналістської держави: мовляв, усе вирішується «десь там, нагорі»; в усьому винні «вони», а я – лише жертва чиєїсь злої волі. То тепер скажіть: чи справді в такому разі люди сприймуть висновок «Хартії»: «Аби стати вільною, людині не треба проводирів. Ані найталановитіші лідери, ані інтелігенція, ані жодна соціальна група не здатні привести людину до щастя і свободи. Справжнім проводирем людини є лиш особисте осмислене зусилля»?!

– Ви часто буваєте за кордоном, не лише у робочих поїздках, але часом й лишаєтеся там, аби «сховатися» і, до прикладу, попрацювати над книгою. Від проєвропейських політиків і активістів ми чуємо, що генерально українці нічим не відрізняються від, до прикладу, чехів чи голландців. Але маємо прислухатися і до тих, котрі стверджують протилежне, і цілком аргументовано. У листопаді, імовірно, буде підписано Угоду про асоціацію Україна-ЄС. Тоді буде знято багато географічних кордонів. Однак оті «ментальні» бар'єри лишаться. У чому їхня природа і чому ми так пристрасно їх не викоринюємо?

Песимістичний погляд на мислення й поведінку українців маю не лише іноземці. Чимало самих українців, причому суспільно найактивніших, виїжджає з країни, втративши надію, що їхній народ може бути успішним творцем своєї долі й підметом свого державного існування. Українська історія є для них фатумом, якого позбутися неможливо. Та й мені серце краялося, коли я бачив недавно по телевізору, як зомбовані полтавчани натхненно захищають радянські символи. Просто відчай бере, коли бачиш цей «стокгольмський синдром» по-українськи.

Проте ось свідчення Адама-Данієля Ротфельда, колишнього міністра іноземних справ Польщі: «На наших очах відбулася повільна зміна способу мислення польського суспільства. Значною мірою це стало наслідком нашого вступу до Європейського Союзу. Дотримання прийнятих в Євросоюзі норм, які однакові для всіх країн спільноти, є одним з головних стимулів нашого розвитку».

Отже, цінності, на основі яких кожен народ формує своє світобачення й етнопсихологію, не є закріпленими навічно: вони міняються, хай і повільно. Тому я не маю сумніву, що у змінених суспільних умовах поволі мінятимуться і українці. Але, щоб це сталося і щоб почали формуватися інші суспільні умови, мусить з'явитися група жертвовних пасіонаріїв, які своєю енергією зададуть нову парадигму буття. Без цього нас покотить вітер часу як оту лялечку, з якої так і не вилетів метелик.

– В Українському Католицькому Університеті, де Ви є віце-ректором, велику увагу приділяють вихованню лідерів, творенню громадянського суспільства, опіці над маргіналізованими категоріями суспільства. Працюють програми, які, на перший погляд, геть не «в'яжуться» до КАТОЛИЦЬКОГО університету – наприклад, єврейські студії, якими займається Ярослав Грицак. У чому цінність і необхідність таких crossroad-практик?

До єврейських студій причетний і я зі своїм Інститутом релігії та суспільства. А «не в'яжуться» вони до Католицького Університету справді лише на перший погляд. Бо, скажімо, проблеми єврейсько-християнського діалогу є частиною науково-освітньої програми чи не кожного католицького університету в світі. Я особисто, коли занурився в цю тему (див. Мирослав Маринович. Ісус і Божий народ: юдеї і християни у спільноті спасіння. Львів: Свічадо, 2009, 88 с.), переконався, що до цього вузла сходяться «нитки» чи не найголовніших проблем цього світу (ясна річ, якщо не вважати найголовнішими владу, гроші й газу трубу). Єврейська тема є тестом – чи, якщо хочете, лакмусовим папірцем, з допомогою якого можна визначити духовний світ людини.

Ми в Українському Католицькому Університеті хочемо, щоб наші студенти перейняли логіку людинолюбства, якою відзначався Андрей Шептицький. У католицькості Митрополита, здається, немає жодного сумніву – чому ж тоді, зустрічаючи його, керівники місцевих єврейських громад виносили на його честь сувої Тори? А якщо говорити про того ж професора Грицака, то його прагнення, щоб наші студенти вільно почувалися у світовому науковому дискурсі (у якому єврейські студії є важливим складником) й були спроможні входити в діалог із ним, можна лише вітати. Острах нашого суспільства перед сучасними – хай навіть контраверсійними – західними темами мені видається непродуктивним. Не вивчати, не чути, закритися, ізолюватися – все це формули, які породжені

провінційністю й страхом. Хай же стануть наші студенти разом зі своїми ровесниками з інших передових закладів тим першим поколінням, яке вже не знатиме того страху!

Два тисячоліття юдаїзм та християнство розвивалися в стилі відштовхування одне від одного. Кожна сторона обстоювала чистоту своєї доктрини і відверто чи потайки мріяла про цілковитий занепад своєї суперниці. Сьогодні видно ознаки величезного ментального зсуву, який відкриває перед нами обриси єдиної єврейсько-християнської цивілізації, у якій давні антагоністи мають особливі ролі й можуть взаємно доповнювати одне одного. Поки що це – лише паростки нової доби. Але ігнорувати їх було б нерозумно.

– Свого часу Ви публічно відмовилися від отримання документу, який для українців є власне «стирачем кордонів» – від шенгенської візи. Чим мотивувалися?

На той час на мене посипалася лавина вісток про принизливі для людської гідності процедурні бар'єри під час отримання шенгенської візи. Певні обмеження пережив і я особисто. Моя «візова голодівка» була покликана засвідчити, що міжлюдські контакти потрібні не лише українцям, а й нашим західним партнерам. І коли впродовж року вони отримували від мене відмову приїхати на їхнє запрошення, мотивовану дискримінаційним характером деяких візових процедур, це було сигналом для них, що важливість цих контактів не є лише односторонньою.

Крім того, це був момент у ставленні країн шенгенської зони до України, коли бюрократичні вимоги й логіка безпеки почали домінувати над логікою європейської солідарності й прав людини. Про це також треба було сказати публічно.

– Ми уже згадували Угоду про асоціацію. На протизвагу цього документу, досить велика кількість політиків, публіцистів, громадських діячів гаряче відстоюють необхідність вступу України до Митного Союзу з Росією. Україна – це «держава на пограниччі», буферна зона між європейським Заходом та азійським Сходом. На Вашу думку, у чому плюси та мінуси такого пограниччя?

Поки що ми гостро відчуваємо всі мінуси такого пограниччя. Приблизний паритет сил між двома різноспрямованими геополітичними орієнтаціями прирікає Україну на цивілізаційне тупцювання на місці й на кпини щодо її лукавої «багатовекторності». Проте я ще з часу моєї дисидентської юності впевнився, що Бог не карає народи, даючи їм ті чи інші риси. Українці надто захопилися проклинанням своєї долі, так і не осягнувши сенсу свого національного існування. Натомість я інтуїтивно відчуваю, що та болісна для нас мішанина ідеологічних, мовних, релігійних та будь-яких інших ознак може обернутися благом – наприклад, стати перетином, у якому виникне своєрідний «ефект Медичі». Тобто там, де ламаються бар'єри поміж культурами й вони інтерферують, може виникнути інноваційний творчий вибух. Але це може статися лише тоді, коли ми перестанемо боятися свіжих ідей та відкинемо нарешті ідеологічну «втихомирювальну сорочку», яка позбавляє нас свободи творчості. І якщо би з'явилася група таких пасіонаріїв, що повірила б в Україну і запропонувала їй нову творчу альтернативу, доля цієї землі змінилася б фантастично.

МЕТРО, VOULOT, DODO (МЕТРО, РОБОТА, СОН)

Під час чергового відрядження до Києва на зупинці громадського транспорту мою увагу привернула постать молодого чоловіка, який досить нерішуче рухався по зупинці. Як виявилось, молодий чоловік був сліпим.

Рідко бачу такі постаті на вулиці, але саме в той момент зустрічі я згадав про інше. До мене в гості по дорозі потягом з «Турки» (спортивної бази) до Києва заїхав мій давній друг. Люди, які тренуються на «Турці» вже апіорі мають певні фізичні обмеження.

Мій друг заїхав до мене з «Турки» на інвалідному візку. І виявилось, що в центрі міста «відкритого для світу» немає елементарної речі – туалетів для візочників. Мізерна частина закладів та магазинів обладнана пандусами.

Тоді я і зрозумів, стоячи на зупинці тролейбуса в Києві – я дуже рідко бачу неповносправних людей в повсякденному житті у Львові. Саме тому звернув увагу на молоду людину з палицею.

Ми рідко бачимо людей з обмеженнями, місто з його закладами та інфраструктурою (ресторани, магазини, установи і т.д.) просто не розраховані, щоб на їхньому порозі з'являлися такі люди.

Слушно викликає увагу теза, що ставлення до таких людей характеризує стан дорослості, розвитку, культури суспільства.

Але навіть це не є важливим, важливим є те, що цю лотерею – «фізично обмежений» може «виграти» кожен з нас і такий вигреш приходить несподівано.

І в такій ситуації мене зацікавило питання – як живе конкретно ця людина, що вона думає про суспільство, як бореться із оточуючими її видимими і невидимими бар'єрами.

Ділюся з Вами нашою короткою розмовою у тролейбусі.

– Скажите, Максим, что Вы думаете о такой теме, как безбарьерность в нашем обществе и более конкретно – безбарьерность в городах Украины.

Что для Вас означает безбарьерность в городе Киеве?

– Я так думаю (долгая пауза) бессмысленность, безразличие людей к другим людям. Я так это понимаю.

– Что означает безбарьерность непосредственно в Вашей жизни?

– В моей жизни безбарьерность означает следующее. Момент номер один – это то, что в этом государстве тяжело что-либо преодолевать для того, чтобы что-то преодолеть, нужны связи, нужны деньги и т.д. которых нету. Второй момент – это, ну вот даже обратиться некому (при посадке в транспорт). Вот если идешь по улице, находятся конечно люди, которые и помогут в моем случае. Я человек невидящий. Поэтому я иногда нуждаюсь в помощи и вот эта вот безнравственность и все вот эти прочие вещи.

– Какие для Вас существуют барьеры в повседневной жизни, в быту? Например, в доме, в метро, в транспорте, в магазинах.

– В магазинах есть такой барьер – очень тяжело найти сопровождающего, в моей ситуации. Очень плохая сфера обслуживания, в домах такая же проблема, то есть проблема с водой, с лифтом, со светом и со всем остальным. То, что касается именно конкретно домов (быта). Грязь в подъездах. И эти препятствия не преодолеваются никаким образом.

– Скажите, кто должен бороться, пропагандировать безбарьерность в нашем обществе?

– Пропагандировать безбарьерность в нашем обществе должны сами же люди. Но поскольку у нас много приезжих и даже городские относятся к местам, где они живут, очень плохо. И поэтому эти барьеры будут преодолеваются очень долго и не факт что они будут преодолены.

– Есть какие-то организации, группы или государственные органы, которые Вам помогают в преодолении этих барьеров?

– У меня лично есть. Это организация для незрячих. Есть организации для инвалидов, но они существуют больше на бумаге, чем в действительности. Помощи от них никакой не ждешь, потому что наша власть не дает денег на содержание этих организаций. Ни городские власти, ни Министерства не оказывают помощи, ну, очень редко находят спонсоров, которые помогают этим организациям и потому они сейчас в таком состоянии, как говорится «занепаду».

– Что бы Вы пожелали людям с ограниченными физическими возможностями, например, людям на коляске, которые ограничены в чем-то другом. Что они должны делать в таких случаях, как им жить?

– Я бы посоветовал не отчаиваться, а жить как уже приходится. Почему – потому что мы в одиночку ничего не поменяем. Мы или должны все как то объединиться и что-то делать этого для каких-то тех или иных изменений или уже приспосабливаться к той жизни, которая у нас есть.

– Что бы Вы хотели сказать или пожелать нашим читателям?

– Помогайте преодолевать это безразличие социума.

VOX POPULI

Для мене, як і для кожного у світі, хто втратив можливість самостійно пересуватися, виникає дуже важливе питання безбар'єрності, доступності середовища, можливість без сторонньої допомоги потрапити до будь-якого приміщення, організації тощо.

В будь-якому випадку тут порушуються права людини, Конституційні права, як громадянина України. Немоżliвість вчасно отримати бажане й необхідне призводить до виникнення багатьох проблем в усіх сферах життєдіяльності, що своєю чергою безпосередньо відображається на фізичному й психічному стані – погіршується якість життя.

Кожного року в усьому світі тисячі людей втрачають можливість самостійно пересуватися й питання безбар'єрності має велике значення для гармонійного розвитку соціуму загалом.

Якщо людина – homo sapiens, не в змозі допомогти собі подібному, то чим вона відрізняється від мавпи?

Якщо лебідь втрачає можливість летіти, з ним залишаються ще двоє, доки він не зможе полетіти далі сам...

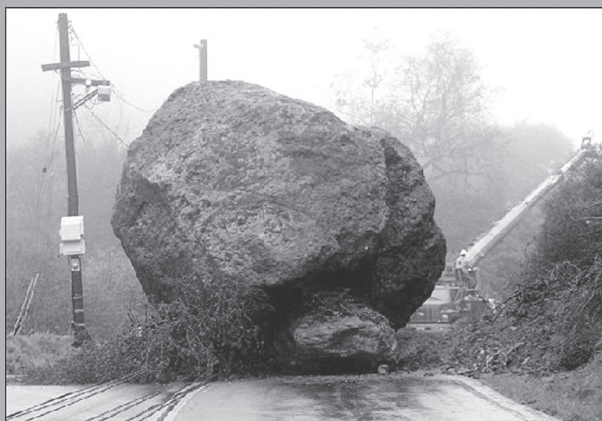
Юрій Курко

Перша думка, що приходить в голову, коли говоримо про безбар'єрність, пов'язана зі свободою. Свобода, свобода віри і свобода думки, бо бар'єри знаходяться ніби на границі, якщо їх немає, то безбар'єрність – це свобода «до», не свобода «від». Свобода «від», це, наприклад, свобода від людей, які мене гноблять, від якихось податків, від певних улазлежень. А от свобода «до» – це і є для мене безбар'єрність.

Я можу, наприклад, робити певні речі, але як священик я мушу їх робити. І Святий Павло говорить: «Я можу все» (тобто якщо Ви щось робите через призму «я можу», то насправді Ви «мусите» це робити), тоді Ви маєте благодать свободи «до». Наприклад, свободу, що Ви хочете зробити ту чи іншу справу. Свобода «від» означає, наприклад, свободу від батьків, від певних обов'язків, від чогось, що від мене вимагають. Ця свобода носить більш негативний характер і ця негативність може приводити до анархії, до хаосу. Тому свобода «до» асоціюється мені зі свободою, безбар'єрністю, і треба шукати власне таку свободу.

О. д-р Олександр Кусий

VOX POPULI

VOX POPULI

ПРОСТО НЕБА | PROSTO NEBA ставить питання.
25 лютого

Сидимо на зборах редакції. Які у Вас є в житті бар'єри? І які вони у Ваших у друзів і знайомих

- лише внутрішні (самою собі встановлені), решту можна і потрібно долати +4
- Державні установи +2
- Візи, кордони +1
- соціальний стид +2

+ Додати варіант...

Подобається · Коментувати · Поділитись 6

450 людей бачило цей допис Поширити

VOX POPULI

БАР'ЄР ЯК ШАНС

ЩОДЕННИК БЕЗРОБІТНОЇ ЖУРНАЛІСТКИ

Мені треба написати статтю про бар'єри в журналістиці, а я зідзвонююся з юристами, перекладаю на англійську за яви, створюю профспілку, ходжу на перемовини із так званим новим керівництвом каналу, вивчаю документи та дзвоню своїм колегам, аби вони зняли і написали про те, що роблю я. Я – журналіст каналу ТВі і я страйкую.

Мені треба написати статтю про бар'єри в журналістиці, а я вивчаю економічну книжку про стратегію блакитного океану, спілкуюся з економістами, засновниками громадських організацій, вивчаю ринок реклами в Інтернеті, вчуся мистецтву переконання власних колег, придумую проекти. Я – безробітна і з великим бажанням зробити щось нове і без зеленого поняття, як це зробити. Коли мені пропонують ще якусь роботу на телебаченні, чи повернутися на попереднє місце роботи, я думаю лише про одне – як би не перескочити. Не перескочити той бар'єр, що називається «не продається». Я знаю, звучить тупо, читається пафосно, а виглядає взагалі по-дебільному. Таких, що так виглядають, як вище описано, я у своєму кількатижневому безробітті вже побачила дуже багато. Скажу Вам, що вони хороші люди, їх навіть на вулицях впізнають, хоча в телевізорі вони і не бувають. Якщо мають роботу, то говорять про неї з неохотою, але часто вони взагалі без роботи. Вони теж казали – не продається. Через це вони не перестрибнули через той бар'єр, але збудували собі купу інших бар'єрів, через які вони таки муситимуть стрибати. Вони мусять навчитися писати проекти, щоб подаватися на гранти, писати презентації для бізнесменів та виписувати юридичні статuti для тих, хто буде з ними. Вони мусять навчитися заробляти значно менше, аніж коштували, і мусять навчитися терпінню, аби дочекатися, коли щось вийде. І врешті, вони мусять ризикувати, розуміючи, що можливо цей ризик нічого не дасть і вони залишаться ні з чим, або все йтиме так повільно, що більшість розбіжиться, поки щось

вийде. Про кого це я? Я говорю про відомих журналістів, для котрих бар'єром стала джінса, заказуха, робота на папіка, чи то власника, для якого канал, як і футбольний клуб – на рівні, бо обидва – лише статусна річ.

Ці журналісти відмовилися розважати папіка, воювати в папікових іграх за папіковий бізнес і втомилися любити в усі місця лише владу, чи в рідкісних випадках – лише опозицію. Тепер у них інший бар'єр – невміння перелаштовуватись, вчитися, робити щось інше і врешті, як людям харизматичним – домовлятися.

В журналістиці завжди лише два бар'єри – чесність проти продажності, де в разі виграшу отримуєш лише чесне ім'я, котре і так тут нікому не продаси, бо товар нецікавий ринку, та ще один бар'єр – перебороти гордість за власне чесне ім'я і навчитися чогось іншого. Наприклад, зробити щось нове – як Олександр Кривенко зробив газету «Поступ», громадське радіо, чи як Євген Глібовицький з Романом Скрипіним та Андрієм Шевченком – придумати абсолютно новий 5-ий канал. Для цього всього мало бути журналістом, просто хорошим журналістом.

Наша реальність така, що добрим журналістом взагалі бути мало. Для багатьох добрих журналістів – це великий бар'єр, перестрибнути який вони не здатні. Нині ти мусиш бути свідомий того, що потрібно бути бодай власним менеджером. У правильному місці розмістити свій матеріал, у правильний час, правильно його розповсюдити по соцмережах. В ідеалі ти маєш ще й бути добрим оператором та режисером, бо нині мало лише писати, треба говорити, бажано на камеру, бажано добре, і бажано коротко, якщо не вмієш коротко, треба порізати відео, аби було коротко. Нині я вчуся різати відео, вставляти картинки в тексти, знімати важливе на телефон, окрім цього, це все зняте, написане, сфотографоване вчуся продавати, нехай і безплатно, але бодай кудись на популярні ресурси, аби не загубитися. Я – власний менеджер і бухгалтер. Коли мені це вдається, то я радію, думаючи, що можливо перестрибую потрохи свій бар'єр – страх робити щось самій, а не те, що називалося на моїй попередній роботі редакційним завданням. Коли я зупиняюся втомлена від цих всіх нових знань і нових технічних операцій, і раптом мені дзвонить телефон, і на тому боці пропонують роботу на одному з каналів – я задумуюся. В цей час до мене підходить ексистемний адміністратор ТВі, котрий теж звільнився і каже, що його беруть на кілька каналів на роботу, і він не знає, як вибрати один. Я заздрю, що я не системний адміністратор, бо вибору з каналами в мене жодного, але радість від того, що бар'єр «чесність» стоїть, а бар'єр «страх нового» потрохи долається і все ж цю заздрість переважає.

*Настя Станко –
журналістка,*

з 2011-го по 2013-й

працювала

на телеканалі ТВі.

Член організації ПЛАСТ

та

Руху «Стоп цензурі»

Кажу друзові: напишу я напевне статтю про цю всю істерію довкола Павліченків, про те, що підтримка їх не має нічого спільного зі знанням справи, що всі ці захисники ведуть себе безвідповідально, навіть не цікавлячись самим процесом, маючи за основний аргумент гасло «система – зло, всі судді – підараси, що на полі, що в приміщенні суду»; що не може ж лідер гурту «Kozak System» Іван Леню на камери казати, що достатньо лише подивитися в очі засудженим батьку і сину, і зрозуміти, що вони не винні, а Іван ж музикант, його люди слухають, і Іван жодного разу в суді не був, і ні в які очі нікому не дивився. Ну і кажу я про це все друзові, кажу, що от напишу я про це все, про відповідальність напишу. А він мені: знаєш, каже, краще не пиши нічого. Ну як, – кажу я, не можна ж не писати нічого. А він: ну тебе зненавидять, і яка вже різниця – винні ті Павліченки чи ні, вони просто символ боротьби. Ні фіга собі символ, – кажу я, якщо виявиться, що такі вони замочили суддю – три колоті, три ножові, чотири вогнепальні.

Іду до чоловіка з тим самим. І він у відповідь те саме. Ще щось додає, що йому доведеться потім мене заспокоювати ночами і відбиватися за мене в коментарях. Видно, що він не дуже цього хоче. І я не пишу. Знімаю черговий сюжет про чергові київські забудови з черговим незаконним знесенням старих будівель в історичній частині міста. Цього разу зносить старе і буде нове Українська православна церква Київського патріархату у Десятинному провулку. Після кількох таких репортажів моїх і колег прокуратура забороняє будівництво, швидше не завдяки нам, а з якихось своїх нікому невідомих

причин. А раптом за законом? Ггг... Мені пише публічно колега і каже, що ми всі, хто висвітлював цю тему – будівничі Русского міра, бо лише на істинну Українську церкву накинута тоді, коли Московський патріархат незаконно на землях українських жирує. І я більше не пишу про це, не пишу. Мій тоді ще директор намагається мені пояснити, що в системі авторитаризму і відсутності чесних правил гри не можна говорити про всі стандарти журналістики (завжди палець в слові журналістика залипає на першій літері «д» замість «ж», завжди мене переслідує ця дурналістика), про всі – це він має на увазі баланс думок і його присутність в ефірі каналу на час виборчої кампанії, де він кандидат у депутати. І я мовчу.

На тренінгах з правозахисту мене вчили, що такі поняття як свобода і справедливість для кожного означають щось своє. А от розмір камери ув'язненого, котрий за стандартом має бути, наприклад, 18 квадратів, а є всього 8 – річ дуже проста, і дискутувати тут нема про що. Просто треба замінити ув'язненому камеру та й по всьому.

З нашими правами така сама біда, як із цією ефемерною свободою та справедливістю. Права існують на кордонах, які ми собі самі встановлюємо.

Це речі дуже відносні і дуже індивідуальні. З таким набором важко давити на суперника тим, що є якісь універсальні непорушні правила. Він тобі скаже: це в тебе вони такі, а от у мене вони зовсім інші. Але мій кордон дуже зрозумілий. Я крокую там, де крокують факти. На територію емоцій, припущень і тез «для загального блага» я стараюся не забрідати. Ну і клоуни повинні бути теж, крім того, що смішними, то ще бути і за, і проти.

ОБЕРЕЖНО: SIS!

«Я згоден, що всі ми в нашій країні-Україні небезпечно інфіковані. Ми інфіковані бідністю, дурістю, пасивністю та зневірою. Я розумію, що до інфікованих організмів існують загалом два підходи – їх можна або лікувати, або якомога надійніше ізолювати від інших – таких, що вважають себе здоровими. Перший підхід і незрівнянно дорожчий, і просто марудний, особливо за такої запущеної інфекції. До того ж він вимагає безлічі зустрічних зусиль самого інфіканта. Другий – куди практичніший і безпроблемний, ніби ампутація.

Мені здається, до нас вирішено застосувати саме другий підхід. Наслідком цього хтось наче не впускає мене до мене ж додому. Хтось такий, хто має вельми приблизне уявлення, ким я є і що насправді зі мною коїться. Зате він – цей невідомий хтось – уже знає, що зі мною робити.

По-перше, відмежуватися від мене навіки «санітарним кордоном».

По-друге, наділити мене функціями відстійника і сміттєзвалища»

Юрій Андрухович. Стас Перфецький повертається в Україну!

Кордони – це бар'єри, які відмежовують від пізнання нового, від обміну думками, від вивчення нових мов. В Україні ми завжди стикаємося із проблемою в'їзду до ЄС, куди українських громадян вперто не хочуть впускати, незважаючи на гучні заяви про спрощення візових режимів та нову політику партнерства ЄС з Україною. Але чи ці спрощення справжні? Можна переконатися після вичікування в довгих чергах до консульств, після принижень, допитів, звинувачень у шахрайстві і врешті-решт відмові у візі, або депортації із кордону з вироком «підроблене запрошення», «невідповідність мети поїздки» і т.д.

Наші найближчі сусіди – поляки і німці грають нами в пінг-понг. Німці, мов Цербер, не впускають нас до свого раю, найзлісніше ставляться до подачі документів, вимагають всякого роду підтверджень того, хто запрошує: листи, телефонні дзвінки, інтимістику і все можливе. Поляки ж щедро дають візи, але створивши таку систему, що потрапити до них в консульства можливо лише через посередників, отож кишені добре треба потрусити для отримання щасливої перепустки до «Священної Європейської Імперії».

Ось приклад: з початку травня (2013) на сайті львівського консульства Республіки Польщі неможливо зареєструватися на подачу документів. Дзвонимо настирливо до візових центрів. А в них така ж інформація: до початку серпня немає місць, але й на серпень не можемо реєструвати, бо система висить. На питання що ж робити, ввічливо відповідають, дзвоніть далі. Ось і місяць безрезультатного дзвоніння і ніяких змін. Натомість

одна поважна консул РП мені недавно говорила, що всі українці – страшні хитруни, тільки й від них чекай шахрайства, а консульства ж працюють чітко, як швейцарські годинники.

Одного разу я поверталася в Україну. Поверталася із стажування з Німеччини, але мене не захотіли пропустити через Польщу додому. «Хтось такий, хто має вельми приблизне уявлення, ким я є і що насправді зі мною коїться. Зате він – цей невідомий хтось – уже знає, що зі мною робити» – хтось такий – це польські прикордонники, які уже наперед знали, що я нелегальна заробітчанка, залякана *homo sovieticus*, обмежена людинка з третього світу, і вони уже знали, що мене треба пристрашити судами, депортаціями і кримінальними статтями, щоб мати собі на рахунок доблесну справу – боротьбу із злочинною українськістю.

А насправді я отримала дуже добрий урок, досвід і гарт. Щоб долати бар'єри, які створюють наші сусіди – навмисне, чи по простоті душевній – треба спершу ліквідувати свої внутрішні страхи і відчуття меншовартості. Бо рабів до раю не пускають. А для тих, хто сам вийшов з раю, дороги в нерайській землі відкриті завжди.

Ірка Фрис.

Біля районного суду міста Згожеlec, Польща (березень 2009), де відбувалося слухання справи про нелегальність затримання польськими прикордонними службами.

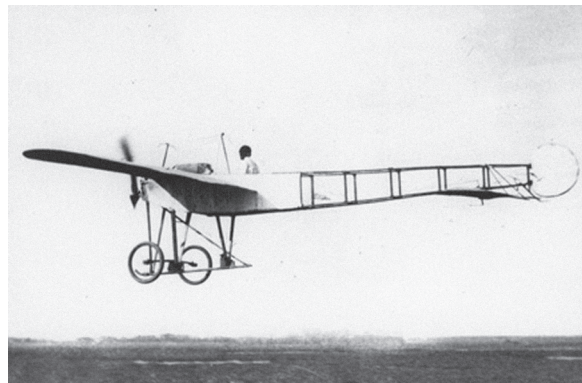
Одного разу, отримавши шенгенську візу, вирішив поїздити як турист по Західній Європі. Нічні переїзди автобусами мене стомлюють, тому захотів полетіти літаком. Коли почав шукати рейси на сайтах українських авіакомпаній, зрозумів, що ціна на їхні маршрути мені далеко не по кишені. І тут в інтернеті на туристичному форумі прочитав що в Європі для подорожей активно використовують лоукост авіакомпанії. Вирішив летіти до Німеччини. На сайті компанії ввів потрібні маршрут, дату і ціна квитка з Польщі в Німеччину виявилась біля 30 грн в одну сторону і 45 грн назад. Це у сто разів менше, ніж ціни українських авіаперевізників! Я довго вагався, не вірив, що це може бути правдою, але врешті купив квитки і успішно злітав туди і назад. Перевізник має у флоті нові літаки боїнги і аеробуси, рейси відбулись без затримок, серед пасажирів були різні люди – від студентів до пенсіонерів. Протягом наступного року я ще здійснив декілька рейсів по Європі цими лоукост компаніями за дуже низькими цінами. І весь час думав про те, чому в Україні немає такого доступного засобу транспорту як лоукости.

Україна є територіально найбільшою країною Європи, але в той же час має найслабшу систему як домашніх, так і закордонних авіаперевезень.

На фото вище – система відстеження перельотів в реальному часі (www.flightradar24.com), де видно рясно завантажену перельотами Західну Європу та зовсім скромну кількість здебільшого транзитних перельотів над Україною. Така ситуація спонукає європейські авіакомпанії відкривати нові маршрути в Україну. Серед лоукостів, які мають такі наміри – Ryanair, EasyJet, EuroLOT та ін. Проте головним бар'єром входу цих компаній на український ринок є непідписання нашим урядом договору «Відкрите небо», який передбачає лібералізацію допуску авіакомпаній на внутрішні ринки одне одного. Щоб почати літати, авіакомпаніям не треба довго чекати дозволів, як зараз в Україні, а безпосередньо домовитися з аеропортами. Єдина лоукост-компанія, яка поки що працює в Україні – Wizz Air заявляє, що найбільша проблема в Україні – це отримати дозволи на маршрути.

«Європейські авіакомпанії не отримують вільного доступу до українського ринку» – заявив віце-прем'єр-міністр Борис Колесніков. Цілком зрозуміло, чому українська влада боїться приходу дешевих конкурентних лоукостів з Європи. Адже олігархи, що сильно лобіюють свої інтереси у владі одночасно є власниками українських неконкурентних авіакомпаній, які є монополістами на ринку перевезень і тому бояться втратити доходи від приходу дешевих авіакомпаній, а комфорт і добробут українців їм зовсім не хвилює. Для прикладу, ціна авіаквитка зі Львова до Києва в середньому коштує 800 грн (авіакомпанія МАУ та «Аеросвіт») і уявіть яке було здивування цих компаній, коли в Україну прийшла угорська лоукост компанія Wizzair, квитки якої на цей рейс коштували від 49 до 169 грн. Як результат, маршрут Wizzair рейсом Львів-Київ було закрито через усім зрозумілі причини і тепер його здійснюють і надалі українські монополісти. Отже, як результат українські пасажир повинні або платити захмарні гроші за переліт українськими компаніями, або скористатись іншими видами

транспорту, втрачаючи свій час і комфорт. Варто розкритикувати самих монополістів, які і самі не вміють працювати в умовах ринкової економіки і іншим не дають. Адже в кожній європейській країні є свій лоукост перевізник, який здійснює і внутрішні рейси. В той час наші авіакомпанії нездатні створити жодного національного лоукоста. І замість того, щоб поєднати великі міста у різних частинах України потрібно або за велику ціну летіти з пересадкою в Києві або більше добу їхати в поїзді. Нагадаємо, що до чемпіонату Європи з футболу 2012 Україна за зобов'язаннями перед УЄФА збудувала нові аеропорти в містах, де проходили матчі. А зараз через політику авіамонополістів ці аеропорти замість того, щоб виконувати свої функції, пустують. Парадоксально дивитись на новий великий аеропорт «Львів», в якому за добу здійснюється ледь до 10 рейсів в той час, як в Європі за добу аналогічний аеропорт здійснює до сотні рейсів. А у великих містах Європи виліт з аеропорта здійснюється кожні 5 хвилин.

Отже, через бар'єри доступу європейським дешевим лоукостам на український ринок, українці повинні страждати, відмовляючись від дуже дорогих українських авіакомпаній, часто вибираючи дешевший вид транспорту і пересуваючись автотранспортом українськими «дорогами». Але це вже зовсім інша історія...

ДИВАН РОЗПАЧУ

якщо завтра вже не буде...

А вам цікаво розглядати вікна чужих квартир? Мені особисто це дуже подобається. За кожним вікном – окреме, зовсім невідоме мені життя. Особливо цікава ця картина ввечері: повертаєшся додому, йдеш по вулиці, думаєш, а навколо – десятки будинків і сотні вікон, у кожному з яких світиться своя неповторна історія...

Марія тихо сиділа на дивані і дивилася за вікно. Навколо – тотальна тиша... І ніби щось бурмоче телевізор, і сусіди сваряться за стіною як за розкладом, і з під'їзду доноситься регіт місцевих підлітків, але це все одно не заповнює тишу. Бо вона – всередині...

Ще рік тому Марія жила зовсім іншим життям – чоловік, дочка, двоє внуків. Було дуже весело: кожен займався своєю справою, але всі були разом. Життя змінилося за один місяць: чоловік раптово помер, а дочка з дітьми виїхала до Німеччини. Пояснювала, що такий шанс трапляється раз в житті. От і Марії перший раз за десятки років випав шанс зрозуміти, що вона тепер ... нікому не потрібна. І де поділися усі співробітники із заводу, які «носили її на руках» і забули в перший же день після виходу на пенсію? А де ж друзі? Та які там друзі, коли весь час лише сім'я-робота? А дочка, внуки? Виїжджати за кордон Марія не захотіла, а вони не можуть приїхати сюди. Але ж все могло бути інакше! Попереду ще могло б бути 10-15 років активного і цікавого життя, а його немає... І, мабуть, вже не буде...

Ось зовсім близько – це вікно, може, у сусідньому під'їзді. Ось ця жінка, можливо, твоя перша вчителька. Ось – ця сумна історія. І усе це – зовсім поруч. Це – про нас! Перенесіться на секундочку зі свого офісу, з кухні чи кав'ярні і сядьте на місце цієї Марії! Це сьогодні, зараз ви – успішна людина: ну, може, не хапаєте зірки з неба і до олігарха вам дуже далеко, але все ж ви достатньо задоволені своїм життям. Але може статися так, що через 20-30 років ви все ж опинитесь на такому дивані, і у відчай шукатимете хоч якийсь горизонт...

В Україні кожен п'ятий пенсіонер є самотнім. Більшість старших людей після виходу на пенсію потрапляють у депресію. А якщо додати ще втрату близьких людей?... Пенсіонер залишається сам-на-сам зі своїми роздумами і проблемами. А кому він ще потрібен? Державі? Ні, нарахували пенсію, оформили все і – «бувай здоровий». Політикам? Ні. Хіба що раз на 3-4 роки перед виборами, та й то лише роздадуть продуктові набори і по всьому. Кому взагалі потрібні пенсіонери в нашій країні? Я і себе про це питаю. Чому всі проекти-програми-ініціативи скеровані на дітей і молодь? Всі спішають дбати про «підрастаюче покоління», про «майбутнє держави». Я не кажу, що про дітей і молодь не треба дбати – потрібно, звичайно, але, по-перше, у них є батьки, а, по-друге, вони непогано дають раду самі собі (не так давно я сама цей шлях пройшла). Якщо молода людина чогось дуже хоче і старається, у неї все вийде. Але повернемося до пенсіонерів. То кому потрібні вони? ... Здається, в Україні – нікому.

У Європі ситуація інша: наприклад, у Данії 48% волонтерів – люди пенсійного віку. У США навіть організували ціле місто для радісної і цікавої старості. В Японії є багато організацій для дозвілля пенсіонерів: наприклад, організація «Друге життя», де пенсіонери вивчають мови, танцюють, займаються спортом. Тільки в Україні нікому нічого не потрібно. І не кажіть мені про гроші, бо вони тут ні до чого. Має бути розуміння держави: наша країна така, яким є рівень турботи про наших літніх людей. І ще раз наголошу – йдеться не про розмір пенсії, а про повагу, врахування думок, запотребованість старших людей. Кожен з нас рано чи пізно опиниться на тому «дивані». І у нас поки ще є час, аби побудувати іншу «картинку» старості в Україні.

Останні роки життя дарує мені можливість робити те, що я вважаю потрібним, те, що мені подобається, те, у що я вірю. Я переконана, життя занадто коротке для того, щоб просто робити якісь справи. Якщо ти можеш змінити щось у цьому світі і знаєш, як це зробити – роби! Ось уже 2 роки я втілюю одну зі своїх життєвих місій (як би пафосно це не звучало). Хоча, я впевнена, є люди, які добре мене розуміють. Місія – це справа, яку ти хочеш зробити, думки про яку викликають пристрасть, і цієї енергії вистачає на роки. Це справа, яку ти робиш незалежно від місця своєї праці. Ти все-одно будеш робити її, де б не опинився. І переважно така місія зачіпає у тобі якусь живу струну, «болить» тебе особисто. Саме такою місією у моєму житті стали програми для старших людей. Я розпочала цю справу не тому, що хтось сказав, не тому, що десь прочитала чи побачила, а тому, що я особисто переконана – пенсіонери в Україні на це заслужили. Вони прожили непросте життя, вклали багато сил і здоров'я на підприємствах цієї країни, виростили дітей, і

тепер вони просто повинні мати затишну і спокійну старість. І нехай це будуть не кругосвітні турне на лайнерах і спеціальні містечка для пенсіонерів, але на цікаві соціальні програми для старших людей може спомогтися кожне українське місто. І особливо приємно буде, коли це робитимуть не літні люди самі для себе, а молодь, яка має час і енергію і може нею поділитися.

Програми для пенсіонерів у Львові ми розпочали 2 роки тому, навесні 2011-го. Були різні періоди. Особливо тяжко було спочатку – тотальний скептицизм багатьох моїх знайомих: мовляв, нічого ти не зробиш – як сиділи вони на лавочках, так і будуть сидіти. Мені казали, що в Україні інший менталітет, і старші люди нікуди не підуть. І лише тепер я розумію, виправдань і аргументів, щоб щось не робити, завжди може бути багато, а ти – «Візьми і зроби!».

І справді – починати було дуже-дуже важко. Але я люблю виклики. Я просто була переконана, що ці програми потрібні, тож тиждень за тижнем ми з колегами робили надзусилля, аби це таки запрацювало. Наприкінці першого року мені вже опускалися руки: на заходах і зустрічах було лише по 5-7 людей. Аж тут, у момент розчарування... воно таки сталося – справа зрушилася з місця, пенсіонери почали приходити, це їм подобалося, вони активно включилися в процес і почали давати свої ідеї. З їхніх облич зникла недовіра і підозри, а з'явилася радість і майже дитячий азарт. І коли дивишся на це, то розумієш, що ця «гра варта свічок». Коли тепер я приходжу на усі ці заходи просто як сторонній спостерігач, то іноді на очах виступають сльози: як добре, що в найтяжчий момент таки вистачило сил продовжувати. Закриті очі на нерозуміння, не чути знецінення, а просто робити свою справу. І тепер я точно знаю: МОЖНА зробити все, головне мати сильне переконання і йти вперед, не опускаючи рук. Дуже важливо ще знайти прихильників – хороших людей, які можуть так само віддано впроваджувати усе це в життя.

Тож сьогодні, після різних перипетій і важкого періоду становлення у Львові активно працюють такі програми для літніх людей:

– групи здоров'я для пенсіонерів – щотижня у Палаці Гната Хоткевича заняття зі спеціальної оздоровчої гімнастики для середнього та старшого віку;

– комп'ютерні курси – при бібліотеках міста для літніх людей проводять ознайомчі курси, де вчать користуватися комп'ютером та інтернетом;

– центри спілкування у різних районах міста – щотижня пенсіонери приходять на корисні зустрічі з цікавими людьми: лікарями, юристами, психологами, різними спеціалістами;

– вечори відпочинку – кілька разів на сезон проходять такі собі «дискотеки» для старших людей: музика, танці, спілкування;

– програми дозвілля – щотижня візити в кіно, театри, музеї;

– студія творчості – рукоділля, цікаві види творчості у старшому віці, можливість згадати захоплення своєї молодості;

– і новинка на прохання активних відвідувачів – група танців – гурток танців для старших людей.

Це – лише початок. Попереду – цікава і потрібна робота. Наші пенсіонери вже самі стають експертами, дають поради і пропозиції, приводять знайомих і сусідів. Ми плануємо новий дуже цікавий та потрібний етап – запрошення старших львів'ян до активної соціальної роботи, адже вони мають великий досвід і їхні знання дуже потрібні місту.

Це вже сталося! Тепер треба вибудувати системну структуру, яка працюватиме багато років і творитиме нову культуру в Україні – таку собі моду на цікаву та активну старість. Для того, щоб робити таку справу, не треба ні держави, ні бюджету, ні політичної підтримки. Потрібно зрозуміти свою місію у житті (а, може, і не одну) і йти вперед!

...і її життя змінилося. Нехай поруч немає найрідніших людей, проте Марія вже не самотня. Сьогодні ввечері вона піде на кінопоказ, в п'ятницю у неї презентація у студії творчості – вже десятки років жінка мріяла повернутися до малювання. А в середу – її улюблені заняття у групі здоров'я: вже і кісточки не хрумтять і поперек «відпустило». А ще, з травня Марія йде на комп'ютерні курси – і нарешті відновить зв'язок з дочкою і внукам, хоча б по скайпу. Її життя безповоротно змінилося: нові знайомі, цікаві зустрічі, радість і надія на гарне майбутнє. Вона вже майже забула про той період розпаду і вечори на дивані з порожнім завтрашнім днем.

Це – одне людське життя, але я вірю, що через 5-7 років таких врятованих доль будуть тисячі. Творити такі чи інші програми може кожен із нас, головне, віднайти свою місію! Пошукайте в собі ту струну, яка проймає до глибини, зрозумійте її, знайдіть однодумців і у вас все обов'язково вдасться!

Наталія Міхнова, керівник

громадської організації

«Самопоміч»,

фахівець у сфері соціальних

проектів та зв'язків

з громадськістю

Для співпраці:

2971000@gmail.com

0676705600

АНТОН ЛУБІЙ: «РЕЦЕПТ – НЕ БОЯТИСЯ!»

Свого часу музика, ритми, мелодика, символіка, енергія та навіть слова з пісень гурту «Йорий клоц» щось в мені серйозно і назавше змінили, помітила за собою, що, слухаючи їх, впадаю в певну таку мантру, в якій просто добре бути, без пояснень і обмежень, під час концерту іноді навіть вдавалось опинитись «над». Згодом змогла відчувати якісь ритми предків (якби пафосно це не звучало), якісь архетипні відголоси з'явилися у підсвідомості, певні дуже абстрактні механізми закрутилися в моєму нутрі і відчуваю, що ця зміна зворотного ефекту не матиме, така собі точка неповернення. З того часу, думаю, що це подоланий бар'єр – незнання, невідомості, непережитого досвіду єднання з моїм минулим.

Тому про духовні, про зовнішні та такі екзистенціальні бар'єри говоримо наживо з Антоном Лубієм – гурту та духовним лідером гурту «Йорий клоц»...

– Антоне, що для тебе закодовано у самому слові «бар'єри»?

Перше, що мені взагалі спадає на думку – це соціальні бар'єри, якісь стереотипи, які не дають людині розвиватись так, як вона хоче, адже завжди існує страх, що хтось та й щось подумає: мама, тато, суспільство, баба, дідо, вся родина на селі. Саме ці соціальні бар'єри і формують основне наповнення загальнолюдського бар'єру. До речі, вони в дечому пов'язані з релігійними, бо релігія керує соціумом. Я б їх навіть об'єднав – одні несуть світоглядну роль: релігія і релігійна приналежність формує світогляд людини, а соціальний контекст впливає на розвиток людини як особистості, відповідно, блокує фізичний рух людини в чомусь. Наприклад, бар'єр «не можна бити першим» – деколи можна, залежно від обставин, або «не можна бути поганим». Відповідь проста – можна бути всяким, залежно від ситуації, від того, що тобі покаже світ чи соціум, інколи треба бути різним.

Я вже більше, ніж 5 років займаюсь самокопанням і більшість перешкод, які я мав, я вже перейшов свідомо (бити, бути поганим), бо соціум ставить програму «бути хорошим

постійно». Мені довелось вчитись, бо соціум ставить таку соціальну програму «бути хорошим», яку з часом довелося поламатися заради саморозвитку в собі. Хорошість вона відносна. Де межа? Наприклад, такий важливий крок в житті: піти з дому і жити самому, на який мій мікросоціум (родина, сім'я) відразу відреагував «так не можна, ти кидаєш напризволяще». А мені це виглядало, як спосіб швидше розвиватись, активізувати риси самозбереження, самовдосконалення, розуміння самого себе, навчитись готувати їсти, заробляти гроші, більше ризиків. Таким чином, аби подолати цей бар'єр (сім'я ніяк не хотіла відпускати), довелося бути «поганим» рік часу (*сміється* – В.М.), поки вони не зрозуміли, що це добре.

– Музика-скульптура-етно-йога – це 4 складові тебе?

Їх є трохи більше, але почнемо з чотирьох. Вони в мені гармонійно поєднані, адже всі 4 становлять єдине: йога – це мій світогляд, духовний розвиток, музика – Йорий клоц формує світобачення, несе в собі міфологеми народу, які ми зберігаємо через музичну сферу, через дослідження давнього

світобачення наших предків, адже через етнічні пісні можна побачити навіть ті ж бар'єри, які мали наші предки, які додали, або ж ні. Скульптура – етнічна та архаїчна складова, завдяки і йозі, тій же музиці, я пізнаю і розумію, чому колись робили саме такі скульптури, чому діяли саме так. Етно перебуває у тому всьому, етнічні витoki пов'язані з народом, з світобаченням. Мене також цікавлять звичаї, обряди, культу, замовляння, ритуали. Без них – ми не народ, не етнос, не нація, ми не знатимемо до кінця, хто ми насправді.

– Так ми поступово підійшли до тої межі духовного і матеріального світів. Розкажи мені про межі.

Немає межі чіткої між тим і тим. В деяких світобаченнях чи в релігійних вченнях вони є роз'єднані. Але душа і тіло – це одне ціле. Тіло – то наш дух. Наш фізичний вигляд є відображенням нашого духовного. З моїм баченням світу збігається йогівська концепція. Наше фізичне тіло майже відображає ефірне, астральне, ментальне. Енергіє тече по тілу вгору і вниз, духовне і матеріальне впливають одне на одного. Як людина думає, так і робить, або ж ті бар'єри, які вона долає, або ні – все залежить від самої людини, від внутрішньої сили, від прийняття внутрішнього рішення.

– Бачу, ти часто використовуєш різну символіку. Навіть бухало твоє надзвичайно різнопланове графічно... Які твої знаки та символи?

Найчастіше – це свастика. Я ношу свастику різних променів. Кількість променів говорить про певні риси, наприклад, поворот спастичний теж говорить про те, що саме людина напрацьовує, якщо цей поворот праворуч, людина працює над зовнішнім – над тим, що є навколо, на світ, одним словом. Якщо ліворуч – працює над своїм внутрішнім світом. Я вважаю, що спочатку треба напрацьовувати себе, бути сильним, бо коли ти берешся за щось, а насправді є слабким – це дуже енергозатратно... Коли ти себе напрацьовував – ти можеш працювати на соціум, на когось, на щось, для розвитку, змін, подолання чогось. Наступний мій символ – бойова сокира. Я ношу сокиру Перуна – це символ напрацювання соціального простору навколо себе, бойовий план, захистити себе, свою країну. Інколи я ношу знак землі – це є символ, який більш приземлює попередні символи вогню. Це тоді, коли я хочу заспокоїтись, коли прагну вести більш «осілий спосіб» життя, хоча це і рідко трапляється, бо символи вогню більш актуальні на сьогодні.

– Уявімо собі ірреальну ситуацію: Антон Лубій без бар'єрів. Яким би він був?

Не знаю, бо не маю досвіду такого стану – до кінця бути вільним. Це мабуть буде дух, а не людина. Важко уявити.

– Які бар'єри є в тих людей, які не слухають Й.К.?

Йорий клоц – це провідник до нашого етнічного, те, що ми можемо зробити сьогодні на планеті Земля тут і зараз,

в плані духовному. Люди, які не слухають – це, зазвичай, люди, які не мають прив'язки до свого етносу, в них напевно не резонує те, що резонує в нас. Якщо ж людина потрапляє на концерт – то відкривається, змінюється, долає щось. Був такий досвід на одному з концертів – люди, які відчували, що *то* в них є, налякалися, вони наткнулись на бар'єри і їм стало страшно. В Одесі було здивування, бо там рідко відчувається родовий потік, в слухачів були свої стереотипи, з якими вони прийшли, але ми їх поламали, дивним чином, але так було. Йорий клоц – це поєднання того, що нам залишили предки, з тим, що ми – сучасні – відчуваємо. Ми це – Гордій, Іван, Олесь і я... Ми як провідники старого з додаванням нового. Бар'єр людський чи соціальний, програма чи психологічна установка, яка заважає людині вийти – це і є розвиток, якщо, звісно, людина проходить цей досвід. Й.К. розвивається!

– Рецепт подолання бар'єру від Антона Лубія

Якщо ти втрачаєш віру в себе, треба подивитись на першопричину, відповідно, зрозумієш чому зараз ти такий. Причина переважно в тому, що людина на щось «западає», або світ нібито в неї щось забирає. Часто людина звинувачує себе, картає, проводить життя в роздумах – «чому?». Треба пробувати щось робити, зрозуміти чого ти боїшся і ніколи не втікати.

Рецепт – не боятися! Подолати свій страх. Наприклад, ніяк не можеш сказати людині комплімент чи щось приємне, то щодня пробуєш це казати комусь, шукаєш роботу – отримай 150 відмов, а потім одне так і йди далі. Головне – не втрачати активності, аби горів цей вогонь постійно!

Розмовляла Вікторія Міщук

Антон Лубій займається скульптурою з дитинства. Спочатку то були примітивні образи, ліплені біля річки у с.Звенигороді. Тепер зв'язок із предками, природою вилився для скульптора у окремий напрямок, який він називає етно-скульптурою. Бере участь у симпозиумах скульпторів, створює роботи у рамках мистецьких фестивалів та живе у безпосередній близькості до природи. Гуру гурту «Йорий клоц». Шаманить та має надприродній зв'язок з деревом, каменем, бухалом та ритмами. Чарує людство колісковою «Люлі».

ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ

«Цю футболку, яку я віддаю на Гаражний розпродаж від Майстерні добрих справ «Емаус – Оселя», я отримав у подарунок від свого американського видавництва «Мелвіл хаус». Це фірмова футболка видавництва і слова на ній – цитата з відомого оповідання Германа Мельвіля (автора роману «Мобі Дік»). Ця футболка вже побувала в США, Індії, Об'єднаних арабських еміратах, Чехії, Швейцарії, Франції, Великобританії тощо»

8 ЧЕРВНЯ 13.00 МАЙСТЕРНЯ ДОБРИХ СПРАВ "ЕМАУС-ОСЕЛЯ"
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ПЬВОВІ!

8 ЧЕРВНЯ 13.00 МАЙСТЕРНЯ ДОБРИХ СПРАВ "ЕМАУС-ОСЕЛЯ"
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ПЬВОВІ!

I WOULD PREFER NOT TO.

8 ЧЕРВНЯ 13.00 МАЙСТЕРНЯ ДОБРИХ СПРАВ "ЕМАУС-ОСЕЛЯ"
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ПЬВОВІ!

Андрій КУРКОВ

РОЗПРОДАЖ У ЛЬВОВІ

8 ЧЕРВНЯ
13.00
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖ

«Якщо ти вмієш та хочеш дружити, ти дружиш навіть з власним собакою. З моїм французьким бульдожком Пуззі ми товаришуємо десять років, як тільки він з'явився у мене вдома. В мене були різні песики, але цей вухастий курдуплик просто причарував. Змусив закохатися не тільки в нього самого, а й взагалі в цю миролюбну та жартівливу породу. В мене почали з'являтися футболки із зображенням цих кумедних істот. Ось цю подарувала моя подруга Катя, з котрою ми дружимо двадцять сім років. Всміхнений бульдожка дарує всім радість та свою дружбу. Мені б хотілося, щоб кожний знайшов собі справжнього друга, що бавитиме, підтримуватиме та любитиме вас».

Лариса ДЕНИСЕНКО

8 ЧЕРВНЯ
13.00
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ЛЬВОВІ!

8 ЧЕРВНЯ
13.00
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2
ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ

У КИЄВІ ТА ПРОСТО НЕБА

Чоловік із жінкою саме закінчили порпатися в смітнику й сховали свої нехитрі знахідки (поміж них помічаю обшарпану парасольку, що видається зламаною, й діряву каструлю колись білого кольору) до великої базарної торби. Жінка примружується, зазирає до шийки літрової пляшки «Чернігівського», відтак збовтує її. «Валеро, пиво будеш?». На вигляд вона молодша за свого супутника, ймовірно середніх літ, має коротке волосся, на обличчі й руках – сліди давнього бруду, що в'ївся в обвітрену шкіру, й обмороження. Перше притаманне майже всім безпритульним, друге ж промовисто свідчить про нещодавні морози. Бородатий вилицюватий чоловік високого зросту мовчки простягає правицю за питвом і за мить пляшка вже лежить у торбі, а Валерій насуває на лоба високу шапку. Підходжу до них і, перепрошуючи, починаю розмову.

Виявляється, Валерієві – 39 років, а житла він позбувся, бо «вигнали з роботи, пити сильно почав і згодом пропив усе». Він неговіркий, дивиться на мене спідлоба, через що погляд здається дещо похмурим, хоча насправді жодної ворожості не помічаю, радше – стомлену збайдужілість. Свою ношу міцно тримає за ручки, вільною рукою щоразу насуває шапку все нижче, наче хоче сховати сіре худе обличчя. Проте слухає мене уважно.

Його супутницю звать Олена, каже, що має 30 років. Її матір остаточно розсварилася з донькою через Оленину пристрасть до легких наркотиків, тож перед смертю заповіла квартиру родичам, які вигнали Олену на вулицю в 2009 році. Жінка значно балакучіша за Валерія, вона довго, хоч і безладно, розповідає про свою життєву драму. Експресивно жестикулює, мене в руках зеленувату сумочку. З усього видно, що Олена рада розмові й саме увага дуже потрібна їй.

Розповідаю про львівський журнал і запитую, чи згодилися би вони розповсюджувати його, аби в столиці було таке видання. Першою очікувано відповідає жінка. Проте почуте виявляється несподіваним:

– Це якщо продала один примірник – дві з половиною гривні? – перепитує Олена. – Тоді б продавала. Але журнали забрати можуть, а що ж тоді?.. Раптом гроші примусять віддавати... Ну, не знаю...

Валерієва відповідь мене дивує:

– Так. Я продавав би, що тут думати, – це ж робота. А робота – означає копійка.

Здивована відсутністю будь-яких вагань на слові «робота» бачу зблиск у тьмяних очах чоловіка, який спершу справляв враження байдужості та відлюдькуватості.

Прощаємось і я дивлюсь їм у слід: Олена кілька разів озирнулася, а Валерій лиш звично поправляв шапку, одного разу перекинув торбу з однієї руки в іншу й понуро йшов уперед.

В одному зі спальних районів випадково помічаю, як із підвальної продуховини вилазить невисокий чоловік. Бачу, що його й без того брудні джинси з діркою на лівому коліні вимагалися ще більше, однак він навіть не намагається обтрусити їх од посірілого снігу, змішаного з брудом. Аби не злякати, чекаю, поки бездомний, випроставшись, не відійде од підвалу. Проте, вочевидь, я таки занадто поспішила, адже коли підходжу і звертаюся до нього, чоловік боязко дистанціюється й оглядається на вузький вхід до свого темного притулку. Очі нервово бігають і в усій його постаті можна з легкістю прочитати наляканість і недовіру. Відповідає дуже неохоче, ховає подряпані руки в кишені старезної куртки. Вражає дивний дисонанс метушливості порухів і сповільненої мови – такої, наче слова даються дуже нелегко.

Моя розповідь про часопис для безпритульних не змінює Євгенової напруженості – усе ті ж нашорошеність, недовірливість і страх, що його чимось можуть скривдити. Вкотре. Запитання чоловік стрічає без ентузіазму. Відповідає похапцем «ні, такого нема, не може бути» й, не чекаючи на мою реакцію, йде геть.

Дідусь повільно простує злежаним снігом. За плечима в нього велетенський і трохи замизканий рюкзак, у кожній руці – по торбі. Видно, що його ноша нелегка й він утомився. Старенький відходить убік вулички й скидає свій вантаж, аби перепочити. Коли ставить на землю клунки, вони торохтять порожніми пляшками. Підходжу до нього.

Новий співрозмовник одразу починає мене дивувати: його обличчя й одяг, сама постать позбавлені того сумного тавра, завдяки якому зазвичай розпізнають більшість безпритульних. Дідове вбрання аж ніяк не нове, проте зношене дбайливо, а тому – доволі пристойне, сам же він справляє враження охайної людини. Найбільше ж вражають та привітність, якою він зустрічає розмову, й те, що знайомлячись, літній чоловік злегень-

ка піднімає капелюха й із якоюсь акторською і водночас щирою граційністю ледь схиляє сиве чоло.

Він називається Сидором Семеновичем і, сміючись, дивується моїм запитанням: «І нащо це вам, дівчино, хіба є кому до таких діло?». Про себе розповідає охоче, проте уникає надмірності. Для Сидора Семеновича світ похитнувся зі смертю дружини – до того ж попри мізерну пенсію вдавалось якось перебиватися, адже «було заради кого старатися». Та й син, який живе за кордоном, допомагав.

«Жона завжди була коло мене, а тут – у хаті самі стіни, важко воно на самоті», – Сидір Семенович одводить погляд убік і, згадуючи, задивляється на похилене до землі грудневими снігопадами дерево, – «Не звик я та й не схотів жити самотиною».

«Отут-то я й не витримав, сплохував. І які ж то мене чорти вхопили – досі не знаю! Голова хоч сива, та все одно дурна: бач, у дон жуани подався! І взяв таке, прости Господи, що одірви й викинь!» От тільки «відірвали» від власного помешкання й «викинули» на вулицю Сидора Семеновича. Та ще й, на лихо, із сином, переїжджати до якого («на чужину») відмовився, розбив глек – через «дрібницю, але принципову».

Загалом до себе та свого лиха дідусь ставиться із дивним доброзичливим гумором. Відзначаю, що він не позбувся своєї вдачі, не лише не забув, як то воно – жартувати та сміятися, а й любить це. Найпаче живе з пляшок: «Саме з пляшок, а не з того, що туди поналивають».

Мою звичну розповідь про журнал старенький сприймає з ентузіазмом. Він із запалом розпитує про нього, найзавзятіше – про те, що там пишуть. Свою захопленість, кепкуючи, пояснює «професійним інтересом»: Сидір Семенович працював у книгозбірні й за власним зізнанням нині йому завше бракує «чогось хорошого почитати». Він хвалить творців часопису, із дитячою щирістю радіє їхніми здобутками й дуже переймається тим, що «такого в нас нема». Певно, зайве й писати про те, що «Просто неба» Сидір Семенович продавав би залюбки.

Дякуємо одне одному за розмову й прощаємося. «Ну, відпочив, старий, мусиш іти «точки» обходити», – всміхаючись, мотивує себе дідусь і хвалиться, що досконало знає свій, «пляшкозбирача», нехитрий «бізнес».

*Ольга Вірста – студентка
Інституту журналістики
Київського національного
університету
ім. Тараса Шевченка*

ВЗЯТИ І КОХАТИ

*хтось каже: Господь сотворив нас рівними
хтось в небо крильми, хтось в землю корінням.
хтось до серця горне,
хтось вгризається в горло,
і кров випльовує чорну.
а може, насправді він бачив нас різними -
у царстві його закони безвізові...*

Мар'яна Савка

Як казав мудрий і вічний Заратустра – «кохати можуть ті, хто відчув усі страждання цього світу, хто знає, що таке справжній та глибокий біль...». Ми всі у цьому світі глобально самотні і це до-скону – бо така людська природа. Навіть, якщо прикриваємось дуже зовнішніми та показовими, любовно-цукерковими трешами, цілуємось на людях, чи просто і банально маємо слід від засмаги на пальці від прабабиної обручки..., ми все одно самотні і в цьому наша людськість.

Кілька років тому один мій близький друг (філософія способу існування білкових тіл якого була десь між крайнім ніцшеанством та греко-католицьким буддизмом) зауважив дивний і вічний «глобальний сум в мої очак», а тоді спитав «за чим ти весь час так сумуєш, га?», на що я відповіла десь аж собі нещодавно «за тим чого нема і тим, де нас нема..., за тим вічним і до кінця незбагненим».

Дороге людство, ми живемо-працюємо-сидимо на фейсбуках-пишемо-спимо-вчимося-лінуємося-вдягаємося-п'єм-в-кнайпів-каву-віримо-фарбуємо нігті-очі-навіть-читаємо..., як стверджують просвітлені уми сьогодення, з метою віднайдення людини, яка буде з нами «у щасті, і горі» (чи як там воно?), людини, яку кожен може по-різному собі назвати – половинка, мій, коханий, коте, сонце, плече, лікоть – словом, на колір і смак, але врешті йдеться про ту особу, яка розділятиме наш біль в лавині тої глобальної самотності та всесвітньо-глибокого болю (до речі, він не завжди помітний не-посвяченому спостерігачеві...).

Всі ми прагнемо, другий закон існування, аби нас любили, ми – любили, а краще то якось так зміксувати для повного безсмертного щастя. Іноді трапляється так, що ми і не знаходимо ту свою «частинку для оптимізації суму», а іноді бачимо чудові такі пари, які навіть з роками уподібнюються один одному, або говорять одночасно одне і те ж речення, які все ще ходять за руки у свої 80 років, які перебирають мімічні звички та інтонації, які б не вижили, якщо їх розділити...

Буває і таке, дорогі мої, що просто поринаємо в ті всі відчуття-почуття-емоції і живеш тільки ним (нею). Бувають і люблені ліриками та режисерами хеппенди та супер-лав-сторі. Гідні замилювання та увічнення в електронному вигляді... Як ота, до якої я все це під-вожу...

Викторія Міщук.

*Вважає, що життя занадто
коротке, аби виймати флешку за
усіма правилами і часто робить
добро заради самого ж добра!*

Коли я бачу цю пару закоханих, світлих і оптимістичних людей, які на своїх візках, попри всі соціальні, суспільні, сімейно-стереотипні бар'єри і труднощі (часами це стосується навіть елементарного «виходу на каву»), просто живуть за принципом «життя воно тут, зараз і тепер» і найголовніше, що вони знайшлися і кохають.

Знайомтесь: Христина і Юрко – суперові люди, які не зациклюються на одвічному вивченні контекстів несправедливої світобудови та не впадають у відчай від банальностей та побутового мізеру, люблять футбол, мандрівки і життя. Вони познайомились в поїзді, коли разом їхали до моря, потім була міцна дружба в Навчально-реабілітаційному центрі «Джерело», де разом були на програмах, а далі – пішло-поїхало-закрутилось і вони почали будувати свої стосунки. Зараз ці молоді та щасливі, гасаючи джерельними панду-сами, не оминають нагоди на такі милі доречності, як «кохана, чим тобі допомогти?», або ж «сонечко, я для тебе все зроблю, що забажаєш». Повірте, зараз в мені промовляє не екзальтованість від ситуації – вав, які молодці, або, мовляв, от вони на візках і ще їм хочеться того зустрічання, ні – я просто в банально-приземленому процесі схилення голови перед цими Людьми.

Їхні батьки, наскільки мені відомо, не дуже розділяють радість почуттів закоханих, бо теж своє пережили свого часу і не бачать так званого класичного майбутнього пазлу – шлюб, діти, хата, дерево і тд. Але в мене було завше таке враження, що історія такого безбар'єрного кохання – це приклад того безсумнівного явища, що вселенська любов таки є, буде і вона просто собі існує і житиме, до-поки її приймають і плекають.

Я щаслива людина – в мене є друзі на візках з ДЦП, які щиро і просто, натхненно і безапеляційно, самовіддано і, водночас, тихо – кохають, бо живуть.

Я казала мені мудра і світла Христина, коли в мене був напад глобальної самотності: «Віко, візьми і покохай, бо для кожного з нас важливо кохати і бути коханою, не зважаючи на свої фізичні вади чи інвалідний візок...». І процитувала одну з наших з нею люблених книжок, що всі люди – це ангели з одним крилом, а щоб літати маємо обійняти один одного. І для мене це не банальні слова, а такий собі «must know».

ПИГУЛКА ВІД ГОЛОВИ
від Миколи Шпаковського

БОГ ВИБРАВ ДЕРЕВО

Здається, основним символом своєї справи Бог вибрав собі дерево. Первородний гріх, розп'яття Ісуса чи з'ява лику Діви Марії на дереві в Стрию. Однак, деякі речі мені не дають святого спокою. Приміром те, що народжуючись, я апіоріо винен, я вже боржник і заручник релігійної історії, в яку мене і без моєї на те згоди автоматично «зафрендилі». Я не маю поняття, чому на новорічні і різдвяні свята в хаті має стояти зрубана ялинка. Я волюю краще садити дерева, а не рубати. Я не надто розбираюся в тому, чому на свята люди більш добросердні, а в побуті ладні вбити одне одного за неправильно покладену коробку зубочисток. Тут забагато Я.

Особисто для мене згубним є ефект отари. Розповіси комусь, що трапилося диво і всі стрімголов кидаються на його пошуки. Бути першому, побачити небачене. Навколо герої одного сезону, зірки створені рекламою. Джастін Бібер приїде з концертом у Бібрку?! Вірити в рекламу добрих йогуртів, купувати модне «дзингало» і не мати на рахунку, розкидатися цитатами, вважати їх власними. Покоління «перепосту», пожирачів всього, що нам скажуть, гетто тремкої свободи в яскравій неволі. «Що-скажуть-інші» часто побутує визначальним фактором, якимсь своєрідним підсвідомим виправданням і стимулом не вдаватися у суперечки. Чи від нашого Вавилону нас врятує гугл-транслейтор?

Культура переробки, доїдання залишків, культура наслідування. Така собі цивілізація банків, супермаркетів та аптек. Береш в банку кредит, тоді купуєш щось в супермаркеті, готуєш ситний обід, але обов'язково з «Мезимом», тому що він – друг родини. А друзів у тебе не так вже й багато. Звісно, тобі потрібно, аби хтось був поруч, людина, яка відірве тебе від онлайн в мережі, людина, яка вміє додати трохи барв у життя, яка вигрібає з цього всього краще, ніж ти. Тому що без порівняння нічого не пізнаватимеш. Тому що важко взимку ходити заметами і ти мріяв про літо. Але нічого не змінилося, та ж сама невидима партія ненависників зими є партією ненависників літа. Антифашисти є звичайними фашистами. Комуністи є перманентними капіталістами. Громади людей, які ходять на фестивалі джазу, бо так роблять їхні сусіди. А втім, краще б я помилявся.

Та й добродійність у нас виглядає якимось дивно – «лайкни» нашу сторінку і ми дамо 1 гривню дитині. Дешева реклама і засмічення ефіру перепостами про конкурси типу «Виграй: айфон, Грузію, концерт». Дешеві люди – прекрасний матеріал для реклами.

Але Бог вибрав дерево. І в чомусь ми (перепрошую за тривіальне порівняння) як дерева. Із соком, ростом, плодами, залежністю від стихій. Чоловік, який радіє, що пішов працювати таксистом, бо там за певним збігом обставин відкрив для себе Біблію і промовляє про милосердя до інших. П'ятдесяти п'ятирічна жінка, яка закохалася. Малюк, який витривало бореться із важкою хворобою. Тут всі стають необхідними одне для одного. Торкаються своїми кронами, захищають одне одного від бурі чи посухи, бути взаємно потрібними. І наче все стає на свої місця.

Проте у мене є один внутрішній конфлікт. Він пов'язаний зі специфікою функціонування медіа-корпорацій та побудовою новин, які щоденно подаються нам на широкій тарелі: скандали, сенсації, страх, секс, смерть, сміх та гроші. Тому я нічого кращого не придумав, як підкреслити це своє відчуття верлібром Збігнєва Герберта.

ПАН КОГІТО ЧИТАЄ ГАЗЕТУ

*На першій сторінці
зім'ятка про вбивство 120 солдатів
війна була довга
можна вже звикнути
трохи збоку новина
про сенсаційний злочин
із портретом убивці
око Пана Когіто
байдуже оминає
солдатську катакомбу
щоби повністю насолодитися
описом буденного жаху
тридцятирічний землероб
під впливом нервового зриву
вбив свою жінку
і двійко малих дітей
відтворено з великою точністю
сценарій убивства
положення тіл
та інші деталі
тих 120 полеглих
даремно шукати на карті
надто велика відстань
накриває їх наче хачі
не скажуть уяві нічого
їх є забагато
цифра нуль у кінці
перетворює їх у абстракцію
тема для роздумів:
арифметика співчуття*

Збігнєв Герберт (1974 р.), переклад Миколи Шпаковського

ICH KANN NICHT MEHR

Я дивилася через вікно машини на спілучі рапсові поля Німеччини і дивувалась їхній, здавалось, неприродній жовтизні, у той час як Кароліна, молода жінка з Португалії, нервово тримала кермо, повторюючи раз за разом єдину фразу: *Ich kann nicht mehr*. Я не перебивала її і не зупиняла, мені просто було цікаво, скільки разів вона казатиме те ж саме та скільки інтонацій добиратиме до цих слів, так що вони жодного разу не звучатимуть однаково. Думаю, вона повторила її не менше, ніж двадцять разів, і з часом слова вже перестали нести своє початкове значення – вони перетворювались на своєрідну мантру. Вона не вирішувала проблеми, але давала полегшення і заспокоювала перенапружений мозок. Усі ці інтерпретації однієї думки були відповіддю на моє запитання, чому вона вирішила розлучитися з чоловіком, маючи трьох дітей і п'ятнадцятирічний шлюб за плечима. Відповідь була більше, ніж вичерпна: Я НЕ МОЖУ більше, Я не можу більше, я не можу БІЛЬШЕ...

У Німеччині з усіма іноземцями нас об'єднувало те, що ми власне були іноземцями. І байдуже було, з яких ми країн чи континентів, ми були апіорі рідні. Ми проходили схожі стежки, від того відповіді ставали лаконічними і не потребували зайвих пояснень. Я розуміла Кароліну, я згадувала її ще безліч разів, мені сподобалась її мантра. Ще у Німеччині я не раз писала листи додому з тією ж назвою: *Ich kann nicht mehr*. Саме тоді я собі постановила більше ніколи не терпіти, тобто потерпіти ще трохи там, але ніколи не терпіти на своїй землі, у себе вдома. Не заплющувати очі на численні проблеми і не робити вигляд, що мене це не стосується, переводячи погляд якщо не на рапсові, то на соняшникові поля. Не хотілося б так само спокійно і відсторонено спостерігати, скільки ж іще триватиме наше тотальне терпіння.

Згадую про це щоразу, коли проходжу крізь обісцятий перехід, піднімаюсь роздбованими сходами на зупинку і чекаю енно кількість хвилин на забиту маршрутку. Я думаю про наш український парадокс. Ми є чи не найпрацьовитішою нацією: доглядаємо за хворими і старими всього світу, виховуємо їхніх дітей, будуємо дороги і наводимо лад у чужих будинках, збираємо яблука і трускавки на чужих полях, робимо відкриття у різних галузях науки – ми маємо невичерпний потенціал, а в себе вдома порядок навести не можемо. Воліємо радше перебути це життя десь у гостях, додому повертатись уже по заході сонця, не вмикати яскравого світла, щоб не бачити порепаних стін та обвалених стель, ніж сказати собі *я не можу більше*. Краще одразу розстелити ліжко і засинати, щоб не почати думати, а що тут можна змінити і як. Щоб не почати думати... бо тоді ж ніякого сну.

Із часом я зрозуміла, чому терпіти десь є легше, ніж терпіти тут. Роботи до душі я так і не мала, постійного житла теж. Тиск невирішених побутових питань, хиткого матеріального становища, творчої нереалізованості нагадав мені все ту ж саму фразу: *Ich kann nicht mehr*. Я повторювала її безперервно, я розуміла, що ця країна народжує тільки для виживань і терпіння, щоб тільки їй не терпіти самій. Тому яка різниця, де я терпітиму. І я вже набирала знайомий номер за кордон, повторюючи, що *я не можу більше*. Роботу знайдуть, я заспокоїлась.

Тим часом, коли буря вщухла, я почала роздумувати, що ж заважає мені бути щасливою тут. Які внутрішні блоки і бар'єри стримують гормон щастя. Тоді прийняла тверде рішення спочатку стати щасливою у себе вдома, принаймні спробувати, бо як не вдасться

тут, то щастя не зазнаю ніде. Я це розуміла. Я подумала, якщо я готова докласти багато сил та енергії на виснажливе отримання візи, адаптацію у чужому середовищі і вивчення мови, значить я ці сили маю. То чому б мені не перестати економити їх для чужої країни, а використати для власного становлення там, де я вже є. Простіше кажучи, стати тим, ким я є. Нами часто керує страх, саме він є і внутрішнім ворогом, і найбільшим бар'єром. Ми легко відмовляємось від покликання, внутрішніх пошуків себе, бо боїмось не впоратись, боїмось, що не вистачить сил дійти до кінця. Часто відмовляємось від шляху, навіть не розпочавши його. Ми не віримо в себе, нам не вистачає яскравих прикладів. Ми навіть розуміємо, що більшість тих, хто лишився тут, є тут не тому, що вони так люблять свою землю, а тому, що вони не мають змоги виїхати за кордон, навіть якщо вони переконуватимуть у зворотному.

Я тоді знову згадала Кароліну, зрозуміла, що працювати не за покликанням для мене було те ж саме, що виходити заміж не з кохання для неї. І рано чи пізно, ця фраза *Ich kann nicht mehr* у голові повторюватиметься вже автоматично і доведиме до божевілля, якщо цьому божевіллу вчасно не покласти кінець. Кароліна знала, що на неї чекатиме довгий і важкий процес розлучення, бо чоловік відступати не збирався, відсуджування дітей, які не розуміли, у чому справа, адже все було добре, старший син на той час із нею уже навіть не розмовляв, знову винаймати житло, вона навіть не розраховувала на розподіл набутого разом майна, а це означало шукати ще одну роботу, коли вона мала вже дві, щоб утримувати себе і найменшу дочку, яка єдина погодилася піти з нею. І все це тому, що вона НЕ МОГЛА більше. Вона дихати не могла. Що тут може бути неясно.

Я спитала себе ще раз, у якому значенні мені легше стерпіти цю фразу: у професійній нереалізованості чи в побутових обставинах. І чи потрібно терпіти п'ятнадцять років нелюбові, щоб зібратись на силі і викрикнути нарешті: *Ich kann nicht mehr!* Я спитала себе про це перед повторним дзвінком за кордон. Так, роботу вже знайшли, я можу починати готувати документи. Що, передумала? Так, просто подумала, що я не зможу більше. Що я письменник, а не прибиральниця і вчитель, а не нянька. Я вирішила бути щасливою у себе вдома. Принаймні спробувати. Хай би які труднощі на мене не чекали, я вирішила бути тією, ким я вже є. Бо я НЕ МОЖУ більше бути кимось іншим.

Євгенія Сенік – людина у безперервних пошуках змісту

Євгенія Сенік та Кароліна Кавальоза з найменшою дочкою Анною. Нагольд, Німеччина

UNDERSTANDING REFUGEES

«Hello, my name is Donald. I'm a refugee from USA. I need your help»
«Please, come in»
«Thank you»

Хто такі біженці? Чому ми повинні їх захищати? На що мають право особи зі статусом біженців в Україні? Відповіді на ці та інші питання ви почуєте в нашому екстремому випуску новин від Максима Ольги.

Насамперед, ми маємо усвідомлювати, що біженець – це особа, яка не є громадянином України і, внаслідок обґрунтованих побоювань, стала жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства, належності до певної соціальної групи або політичних переконань (1 ст. ЗУ «Про біженців»). Принаймні, біженці, котрі звертаються до Центру обліку бездомних громадян, де має за щастя працювати автор цих рядків, так кажуть. Щоправда, не всі біженці є біженцями. Адже процедура із надання статусу біженця в Україні може тривати... та й зрештою, яка різниця? Біженці, іноземці та особи без громадянства, скеровані в органи міграційної служби, часто, не чекаючи вердикту, шукають прихистку деінде. Так, іноземці, які фактично мають опосередковану приналежність до бездомності, користуються послугами державного та/або недержавного притулків для бездомних громадян.

Перебуваючи за межами своєї країни, а відтак, не маючи наміру повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань, біженці опиняються не лише перед власним незнанням законів країни теперішнього перебування, але й перед незнанням цих законів відповідних органів, які в теорії надають їм тимчасовий захист. Таким чином, соціальні працівники державних і недержавних організацій, які надають допомогу бездомним громадянам, часто виступають посередниками ще й між іноземцями та органами міграційної служби в якості як перекладачів так і консультантів з правових питань. Особисто мене веселять випадки, коли й самі пересічні мешканці стають гідами-екскурсоводами для іноземців, демонструючи свою нібито толерантність. Доходить до того, що іноземці задурюють шановну львівську громаду своїми неабиякими статками, не платячи в готелях чи «забуваючи» розрахуватися в закладах громадського харчування.

Так чи так, а біженці були, є і будуть, і закривати очі, на мою думку, є недостатнім механізмом вирішення їхніх проблем. Передусім, особа, яка звернулася за наданням статусу біженця чи додаткового захисту, повинна обґрунтувати причину свого перебування в країні мрій. Обґрунтована причина завжди краща за казку про «економічну кризу» в США (біженець зі Штатів), «вселенську змову алавітів» (біженець із Сирії) чи «повстання в країні слонової кістки» (біженець з

Кот-Д'Івуару) тощо. У практиці господарі відповідних важелів впливу не вірять таким історіям. Але це й не дивно. Аби тимчасово працевлаштуватися і винаймати житло, отримати медичну чи правову допомогу або ж навчатися, потрібно таки отримати омріяний статус біженця. Тільки тоді іноземці зможуть насолодитися тими самими правами і свободами, якими щодня насолоджуюся я.

Шкода, що не всі біженці, відчувши увесь смак гарантованих конституцією України прав і свобод, бажають залишитися тут надовго. Відтак виникає питання, а ТИ добре подумав перед тим, як перетнути кордон? Втім, коли в Америці пригноблюють підприємницьку діяльність, відмовляють в медичному страхуванні і відбирають власність (зі слів біженця зі Штатів) – це погано. І як згодом виявляється – чувак втік від сплати аліментів, оскільки його заборгованість в десятки разів перевищує мою річну зарплату – це нюанси, про які ти як лох довідуєшся після отримання відповіді на офіційний запит. Я мовчу про ескапізм з країн, що розвиваються (developing countries) та секс-туризм під маскою політичного біженця, – як вам таке? Найцікавіше, що іноземці чудово розуміють куди і з якою метою вони перетинають кордон. Просто географічно Україна виступає плацдармом для біженців; можливо тому, ми такі привабливі?

Засудити біженця, чи то пак, шукача притулку, завжди простіше, аніж піти назустріч. І коли ми надаємо біженцям тимчасовий притулок в будинку нічного перебування, ми сприяємо ще й консолідації навколо солідарності із іноземцями (попитайте україномовних клієнтів нічліжки, коли вони востаннє спілкувались англійською). Кожен випадок – індивідуальний, і навіть якщо новоспечений біженець – екстреміст, ми бачимо перед собою спочатку людину, а вже потім вивчаємо його випадок. Навіть, якщо цей випадок дещо зромантизований.

«What kind of romantic are you, Donald?»
«I am a writer».

Максим Ольга.
Любить фестивалі,
не любить політиків,
любить зручні сандалі,
не любить критики

ПРО ІГОРКА (МІСТА БЕЗ ЛЮБОВІ)

Читачам «Просто неба», які стежать за долею провінційного арт-менеджера і просто хорошого хлопця Ігорка, мабуть цікаво, що ж там у нього на особистому фронті. А там усе починається просто зараз.

(Продовження. Початок в №18–21 «Просто неба»)

– Ну чого сидиш з відкритим ротом? Що вже у вас там у Львові сталося?!

Федір Васильович Братрура стурбовано ворухив вусами, визираючи з-за свого монітора.

Ігорко аж здригнувся. Він і справді так втупився у фейсбук, що не помітив як роззявив рота. У Львові нічого не сталося, але вичитане сьогодні здивувало і чомусь трохи засмутило Ігорка.

Наталка написала, що вона «in relationship with Andrey Serdyuk». Несподіванка. Ігоркова колежанка зазвичай не заводила аж таких тривалих relationship, щоб відмічати це на фб. Але дивувало інше. Ігорко знав у Львові всіх. Якщо навіть з кимось не був знайомий особисто, то імена їхні блимали у френдстрічці. Але цього чувака він бачив уперше.

Andrey Serdyuk виявився крутим київським фотографом. У своєму фейсбук-профілі він майже нічого не писав. «На прокрастинацію не страждає» – подумав Ігорко. Зате у Сердюка був персональний сайт з чорнобілими фотками оголених дівок.

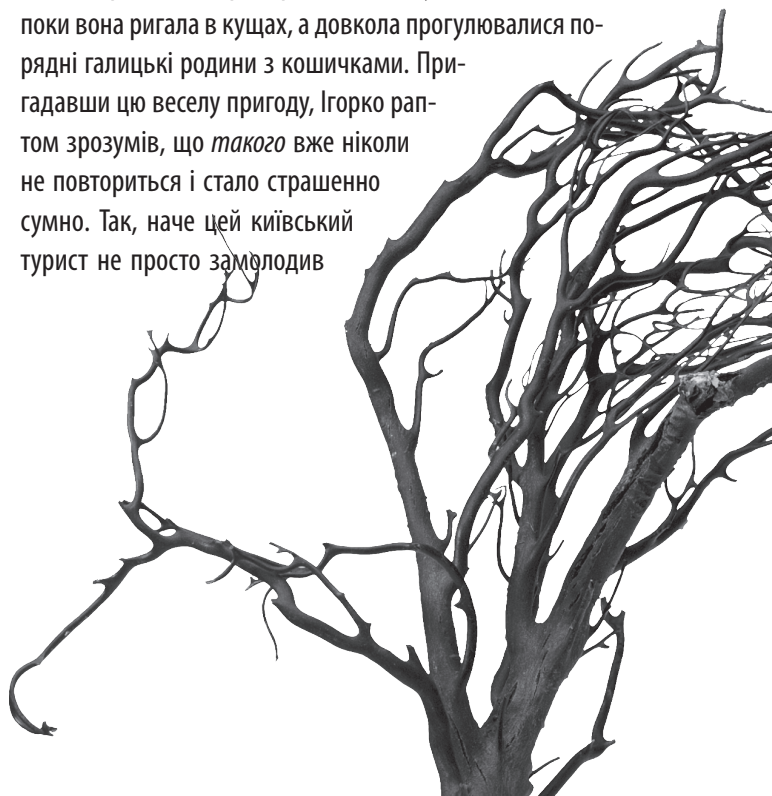
Так він, виявляється, справжній фотограф. Не котиків знімає, а цицьки! Не, ну раніше Наталка постила якісь фотки в стилі «я – модель», але Ігорко не звертав на це уваги – нічого страшного, дівчата на таке хворіють. А тут – бац! In relationship. Яким робом вона вчепила столичного фотографа, не вилазячи зі Львова останні півроку?

Ця новина чомусь дратувала. Не те, щоб Ігорко мав до Наталки якісь особистий інтерес. Ні-ні-ні, та що ви! Ніколи нічого такого. Просто звук, що вона завжди поруч. Він сам ні з ким не заводив тривалих «серйозних стосунків» – усі дівчата за межами тусовки. Так, щоб провести за ручку додому і вернутися в центр на пиво чи у «свинарню» до грубого Міська і хлопців, і щоб Наталка з Солькою прийшли посміятися, коли вже всі п'яні і хороші. Ігорко за цим скупав. А тепер виходило, що Наталка

відколюється від компанії, хоча він же відколовся найпершим, коли звалив працювати до Івано-Франківська.

На тих Сердюкових знімках усе, що так дратувало Ігорка в Наталчиній зовнішності, кудись зникало. Він наче фотографував Наталку «частинами», хоча в кадрі вона була повністю. І ті «частини», кожна окремо на своїй фотці, здавалися гарними: її ноги в лосінах і балетках, її веснянки на обличчі, її волосся невизначеного кольору. Не виключено, що голі Наталчині цицьки, яких Ігорко ніколи не бачив і не прагнув побачити, на що там особливо дивитися, вони ж і так маленькі. Так от, скоро ці цицьки засвітяться в мережі на фотках Андрюші Сердюка, які Наталочка сама вивісить з метою підняття самооцінки і спільнота все це дружно залайкає та відкоментить.

Ігорко чомусь порахував на пальцях скільки разів узагалі доторкався до неї. Однієї руки виявилось достатньо. Останній раз це було під час Великодніх гаївок на Кайзервальді. Ігорко тримав Наталку за пояс джинсів поки вона ригала в кущах, а довкола прогулювалися порядні галицькі родини з кошечками. Пригадавши цю веселу пригоду, Ігорко раптом зрозумів, що *такого* вже ніколи не повториться і стало страшенно сумно. Так, наче цей київський турист не просто замолодив

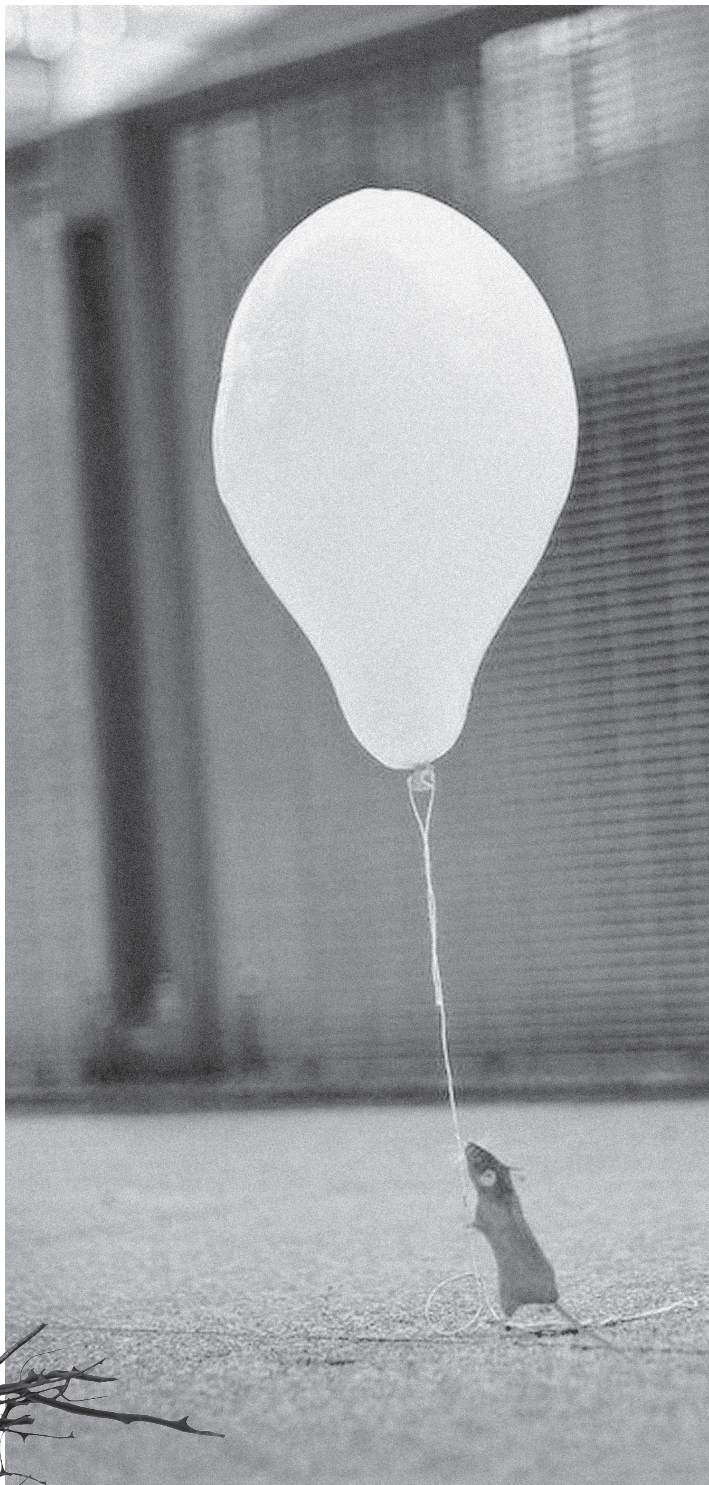

Фото Світлани Шевчук

його колежанку, а ще й вкраяв собі добрячий шматок Ігоркового персонального Львова, як ото крають пляцки.

Ну що тут такого? Це її особиста справа – з ким зустрічатися. Потусує трохи з ним і то всьо закінчиться, були ж у неї раніше залицяльники, ти їх знав і ніфіга не ревнував, – заспокоював себе Ігорко – це ще нічого не означає, що вона там написала, а він її нафоткав. Нічого.

З фотки на Ігорка дивися смаглявий брюнет з ідеальною короткою стрижкою на ідеальній формі черепа, ідеально триденнонеголений і в чорних «рей-бен авіаторках», які ідеально пасували до його пики. «Мабуть користується одеколоном за тисячу гривень» – подумав Ігорко і аж знітився, відчувши себе на мить провінційним жлобом. Як не крути, у нього ніколи не знаходилось зайвої тисячі гривень ні на дорогий одеколон, ні на справжні «рей-бени».

Ігорко намагався докопирсатися до причини своєї злості. Ну це ж не можуть бути справжні ревності? Які ревності, коли між вами ніколи нічого не було. «Тоді чому ж ти зараз сидиш у поїзді» – питав він себе.

На ці вихідні було стільки заплановано. Ігорко мав допомогти дідові розібрати мотлох на горищі. Звісно, вони б нічого не викинули, бо там неодмінно знайшлася би купа старовинних, пам'ятних і дуже потрібних речей, про кожну з яких в діда була готова історія. Ще Ігорко домовився піти на пиво з корешем своєї Івано-Франківської юності Сашою Ласійчуком, який закінчив Одеську юракадемію і тепер працював в Городенці помічником прокурора. Врешті-решт робочі звіти не написані, а він чогось ламанувся до Львова.

За вікном пропливли труби Бурштинської ТЕЦ. За три години він брехатиме мамі, що скучив за її ріденьким супчиком, гіршим від якого міг бути тільки «геркулес» із цибулевою зажаркою. Вступившись в інтернет на телефоні, запахє в себе цей же «геркулес» і піде в центр шукати «випадкових» зустрічей.

Далі буде

*Оксана Васьків –
художниця, поетеса.
Авторка збірки поезій
«Собаки святого
Бернара»
(Київ, «Смолоскіп»,
2010 р.)*

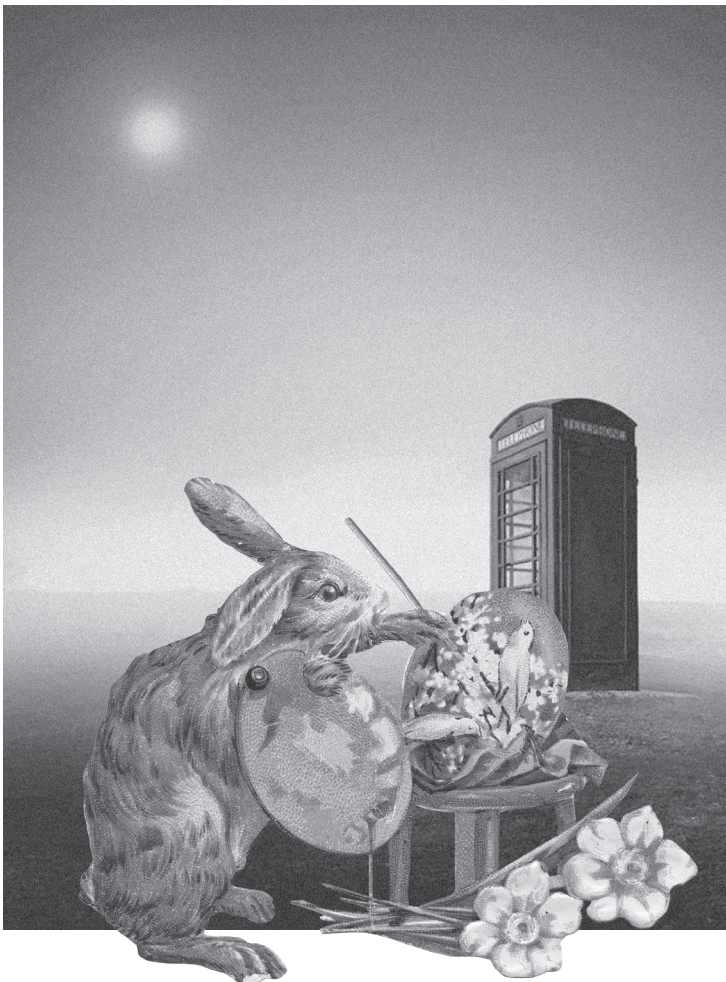
УРИВОК З РОМАНУ

«ВИЙДИ І ВІЗЬМИ»

Мандруючи від бордюру до бордюру, від дерева до дерева, від лави до лави, від кварталу до кварталу, натрапив на того, на кого поклав вину за порожню торбу, споганений сік і поготів весну разом із набряклими колодами ніг. Незнайомець стояв спиною – низький, похилий, через що голова здавалася втягнуеною у плечі. Стиснувши пляшку, Жак заціпенів, терзаний непомірними, як на його вдачу, внутрішніми тортуррами. Чуже обличчя промінилось щирістю, що межувала з наївністю, в якій, наче в дзеркалі, Жак упізнав себе. Тоді дурнувато стеноув плечима.

– Я вчитель.

Від цього зізнання, проказаного просто й невимушено, наче на сповіді, щось тенькнуло в Жакові, й він присоромлено втупив погляд у лаву, якій бракувало дощок, у недопалки, докурени до самого фільтра, і невисохлий слиз плювків перед нею, затримавшись на розчавленому недоїдку помідора.

– Я працював учителем.

Незнайомець назвав номер школи, і Жакові тенькнуло вдруге, виразніше і жалісливіше, а з місця, де зазвичай нуртував голод, здійнялася печією буря сум'яття. «Всі ми ходили до школи, і це зобов'язує», – натомість Жак сказав:

– Були вчителем...

– Англійської. How do you do? Згодом завначем, звідки й витурили на пенсію, мов того Сірка.

– Малюк... – Жак іще не встиг що-небудь розважити.

Восени падали каштани, й однієї осені дорогою до школи каштан влучив Жакові в тім'я. То було біля входу на шкільне подвір'я, земля була всіяна плодами, шматочками розлуцених кожущків, починався навчальний рік, і він, як завжди, вів малюка на заняття.

– Ваш син... – завнач зрозумів його.

– Мій малюк, – Жак мовби пригадував, – він такий... такий голопуцький був. Ми його годували і годували... трохи вайлуватий...

На Жакову щоку скотилась сльоза.

– А на прізвище?

Жак сказав прізвище.

– Ім'я?

Жак назвав.

– Давно?

Жак вагався:

– Років тридцять. Чи трохи менше.

– Здається, пригадую. Стривайте...

– Такий... – перебив його Жак.

– Учився в «А» класі, еге ж?

– Пам'ять у Вас... – Жак чудувався.

– Ет, не та, що колись.

– А він був старанним учнем, правда?

– Відмінником. Іноді мав четвірки, рідко.

Жак запишався – ще й зараз успіхи малюка здатні були прокинути в ньому гордощі. Вони сиділи на лаві, спілкуючись – про школу, малюка, учнів, тодішні часи. Жак довідався, що директор давно вже помер.

– Його ховала вся школа, славний був чоловік.

Жак кивнув.

– Потім усе змінилось... Знаєте, після того, як зі мною так обійшлися, мені туди й показуватися не хочеться.

– Розумію, – Жак простягнув пляшку. – Візьміть.
– Та я... Ви її першим знайшли.
– Ну ж бо, тримайте!
Якийсь час обоє мовчали.
– Малюк скоро оженився, – тієї миті Жак не брехав:
він свято в це вірив.

– З роси і води, – незнайомиць сховав пляшку.
Коли збурені спогадом почуття вляглися, Жак відчув, як смокче загнаний у підпілля голод. Харчувався в різних місцях, його пригощали з чорного входу макаронами і задубілими тефтельками в одному з нових приватних закладів громадського харчування, найчастіше однак, як оце зараз, вертався їсти додому. Жак довго намацував у підкладці маринарки, куди провалювалися крізь дедалі більшу діру, ключі. У холодильнику було порожньо – вранці домастив рештки паштету і звіхтував останній шматок квашеного огірка: Матильда уміла робити їх, як ніхто, за що він її любив, останнім часом якоюсь жалісливою любов'ю, від якої на щоку, як-от зараз, ні-ні та й скочувалася сльозина.

Алея Кленів, якою вирушив на післяобідню прогулянку, що після садово-городньої рапсодії прибрала неприкаяних форм вештання, була широкою і завершувалася в зеленій гушавині, де губилися тіністі стежки

та доріжки. Прошував уперед, крізь палист ряхтіли нерухомі хребти атракціонів, з яких іржа з'їдала рештки колись строкатого різнобарв'я. Ряди пофарбованих назелено лав, на яких ніхто не сидів, робили літню сцену ще відлюднішою. Коли патруль, який підійшов до нього, зажадав документів, Жак назвав адресу і своє прізвище, що здалося йому чужим. Колись у недільні дні він приходив сюди відпочивати з Матильдою та малюком.

– Ми приходили сюди з дружиною і з малюком, коли він ще був малим, а на сцені давали концерти і ставились вистави. Малюк не любив гойдалок: його нудило.

Патруль давно пішов геть, Жак сидів. На озеро, що простиралося в долині, з вербою на острівці посередині опускалися сутінки. «Тарасова верба, – мовив. – З гілочки, яку привезли з Канева на стоп'ятдесятиріччя до дня народження великого Кобзаря». Біля пристані тулились іржаві катамарани. На кіоску, де продавали право на тимчасове користування плавзасобами, висів замок. Білий лебідь борознив тихе плесо.

– Пригадуєш, як ми їх годували?

Зашелестіли, відповідаючи, тополі.

– Ми давали тобі печиво, а ти кидав його у воду, – розповідав Жак.

Лебідь плыв до берега.

– Якщо подумати, це було не так давно. Інколи здається, наче щойно вчора.

Лебідь вийшов на берег і розправив крила.

– І тоді все було, як оце зараз.

– По суті ж, нічого не змінилося. Озеро й лебідь...

Підійшовши близько, птах дивився на Жака, наче саме минуле впритул підступило до нього.

– Я приходив сюди з малюком, і ми годували тебе.

Пригадуєш?

Загусали сутінки....

*Тимофій Гаврилів –
письменник, автор романів*

*«Де твій дім, Одиссею?»,
«Чарівний світ», «Вийди
і візьми» (з'явився у
видавництві "Кальварія"
(2013), книжок віршів,
есеїстики та оповідань.*

Фото Юрія Бакая

ДАЙТЕ ЛЮДИНІ ЦІЛЬ – І ВОНА ВИЖИВЕ У НАЙЕКСТРЕМАЛЬНІШИХ УМОВАХ»

Не буду говорити за всіх, а використаю власні досвід і розуміння.

Бар'єри на моєму шляху чи то пак перепони – явище таке ж природне, як сесія в кінці року – хоч завжди неочікуване. На кожному шляху, навіть найпростішому, є бар'єри – та ж дорога сама по собі є певним бар'єром до цілі, пройти яку необхідно, якщо ціль того варта.

Але на дорозі часто (читай постійно) трапляється і вже саме те, що я й назву бар'єром. Умовно кажучи, це перепона в будь-якому вигляді, яка прямо чи опосередковано заважає прямому просуванню до цілі. І з нею, напевно, треба щось робити.

Чесно кажучи, це таке досить ефемерне поняття, бар'єр. Іноді все просто – от на моїй дорозі стіна, яку треба просто обійти. Звісно, ніхто не забороняє мені штурмувати її головою чи перелізати, але як на мене, перший спосіб ефективніший. Одна з проблем, які одразу ж постають – не завжди зрозуміло, як саме долати конкретно взятий бар'єр. Якщо зі стіною все більш-менш ясно, то ситуації складніші, або й ті, які зачіпають непевні фізичні махінації, а, припустімо, моральні дилеми, як стосунки між людьми, вимагають унікального, особистого підходу. І іноді я безуспішно бився головою о ту вищезгадану умовну стіну, замість того, щоб акуратно її обійти. Чому? Різні випадки – іноді не знаєш, як саме вирішити цю проблему і, вгадуючи, слідуєш помилковими шляхами.

Звісно, ідеально – це спробувати або хоча б знати усі можливі варіанти, щоб у подібних ситуаціях чітко розуміти, що таранити – не найкраще. Але й стіни бувають різні. Можливо, на нашому шляху буде тоненька, але безкінечно протягнута сітка – і її не обійдеш – лише роздерти і йти вперед. Проте варто й остерігатися – щоб за стіною, яку колупали стільки часу, не виявилася бездонна прірва.

Досить часто трапляється й таке, що, мовляв, чим важчий бар'єр, тим правильніший обраний шлях. Не завжди згоден, адже рухаючись по колу будеш долати один і той самий бар'єр і ближчим до цілі не станеш. А рух по колу – річ достоту знайома й проблематична. І найважчий бар'єр іноді – це вирватися з цього кола і, нарешті, рушити справжньою дорогою.

32 Чи не найголовніше, думаю, це саме психологічне сприйняття такого факту як бар'єр. Все починається з

голови, з сумнівів і невпевненості, а вже звідти перекидається, як іскра полум'я, на змочену бензином нашого страху реальність. Звісно, є речі, які зможе зробити лише одна унікальна людина – наприклад, намалює Мону Лізу. І не перемалює з точністю, а саме придумає. Вже ніхто цього не повторить. Але я часом забуваю, що так, я вже цього не зроблю саме так, але ж я можу зробити щось інше. Хай не таке геніальне, але й однією Моною Лізою світ не обмежується – є ж мільйони мільярдів ще не втілених ідей, мотивів, образів. Просто треба вміти їх бачити і вірити, що ти зможеш зробити щось справді неординарне, цікаве і фантастичне.

Ну, і не слід забувати про мотивацію. Якщо вже щось вирішив зробити, досягти, то кожну перепону потрібно обійти чи подолати, так би мовити, повністю – лише тоді цінуватимеш те, що далось такими важкими зусиллями.

І, звісно ж, не треба боятися визнати помилку і зійти з дистанції. Хтось не погоджується, але я вважаю, що з відверто невинуваних шляхів треба сходити і продовжувати шукати свої.

Данііл Задорожний

GREEN LANTERN

від Володимира Беглова

ІНАКШІ ІНШІ

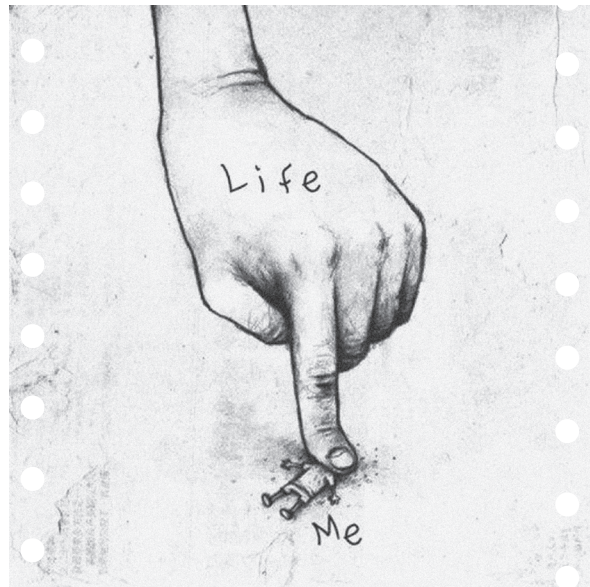
Інший – це пекло. Пекло – це інший. Щось таке мав на увазі французький екзистенціаліст Жан-Поль Сартр, розглядаючи модну у його часи тему Іншого і Іншості. Вони там, у своїх філософіях, безумовно розглядали дуже глибокі поняття. Іншим вони були схильні вважати кожного, хто не ти. А давайте подумасмо про іншого як про інакшого. Якщо, за Сартром, інший – це пекло для мене, то ми – пекло для інакшого. Принаймні тут, в Україні.

Інакших купа. Дредасті, журналісти, Іздрик, бездомні, ВІЛ-позитивні, особи з особливими потребами, каучсерфери, фрігани, геї, а з ними – бісексуали й лесбійки, громадянські активісти, дауншифтери, хіпстери (хоча можна сперечатися), футбольні фанати, автостопери, роверисти, ліберали, антиглобалісти, і такі інші інакші.

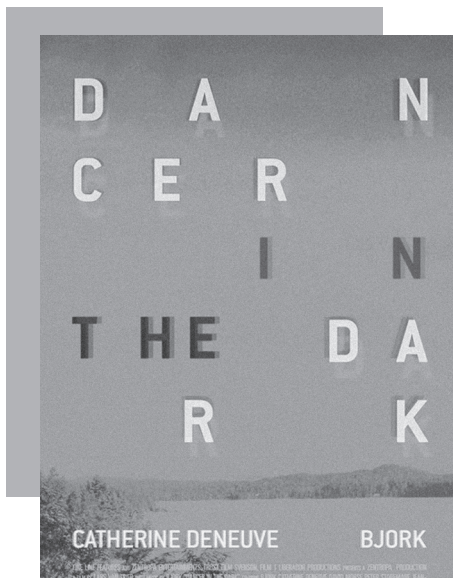
Ми для них – пекло. Ми, більшість, є пеклом для кожної меншості. Ми, більшість, вказуємо вказівними пальцями на кожне одне, яке не вписується в загальні стереотипи (хоча чітко описати ті загальні стереотипи і самі не вміємо). Ми голосно регочемо з дівчат, які цілуються в трамваї. І показово «толерантно» відвертаємося від неповносправного у візку, чиє тіло уже є знаком відчаю. І взагалі-то, справ він на ваше співчуття. Наше співчуття для нього – пекло. Бо він хоче бути нормальним, а нормальним не співчують. Ми підсміюємося з молодих людей, які з юнацьким запалом намагаються щось змінювати хоча б у межах міста. Ми ж бо круті, ми не лахавські, ми тут, розумієш, в забавки не бавимосся.

Не бавимосся. Але забуваємо, що повага до кожної меншини – це обов'язкова умова успішної більшості. Бо усі ми, хоч і належимо до вели-и-икої групи, насправді є членами і значно менших спільнот: професійних чи вікових, сексуальних чи етнічних, релігійних чи субкультурних, інших чи інакших, міських чи сільських тощо. Нас тому так легко налаштовувати одне проти одного – ми ж не вміємо і не хочемо поважати одні інших, бути толерантними. Ми тому і воюємо завжди – україномовні проти російськомовних, донецькі проти львівських, столичні проти провінційних. Ми тому й не помічаємо сліпого. Зрештою, ми тому й кидаємо недопалок на бруківку, бо не думаємо про двірничку. А вона, належачи до своєї меншини, є, однак, обов'язковою умовою нашої успішності.

...Може, спробуй наступного разу такий експеримент. Коли побачиш інакшого, змусь себе порадіти, усміхнися. Бо цей інакший – це ти. Просто трошки інший. Просто дзеркальне відображення. І так, з усмішкою, глядиш, стане краще.

К І Н О Р Е Ц Е Н З І Ї

Та, що танцює у темряві
(Реж. Ларс фон Трієр, 2000)

Вона погано бачить, але любить дивитись мюзикли. Вона терпіти не може слова «кінець». Її дратують фінальні пісні в кіно. В дитинстві вона відчувала кінцівку і тікала, відтак фільм для неї не закінчувався.

Вона заощадує гроші – на операцію синові: одно- і п'ятидоларові купюри у коробці з-під цукерок. Якщо не зробити операцію – син теж почне втрачати зір.

Вона слухає шум машин, а чує музику. Вона грає в аматорському театрі, але основна її сцена – життя. Вона вдає зрячу – аби не вигнали з роботи, адже синові потрібні гроші. Шум фабрики перетворюється в її голові на музику, робітники – на акторів мюзиклу.

Коли повертається з роботи додому – йде колією. Наповнює горня – тримаючи палець всередині нього – аби не пролити трунок. Сельма бачить щораз гірше. На питання «Ти нічого не бачиш?» – відповідає – «Хіба є на що дивитися?» Чим більше загострюється хвороба – тим яскравішими стають картинки. Чим менше вона бачить, тим більше малює. Малює сьайливі мюзикли у своїй голові.

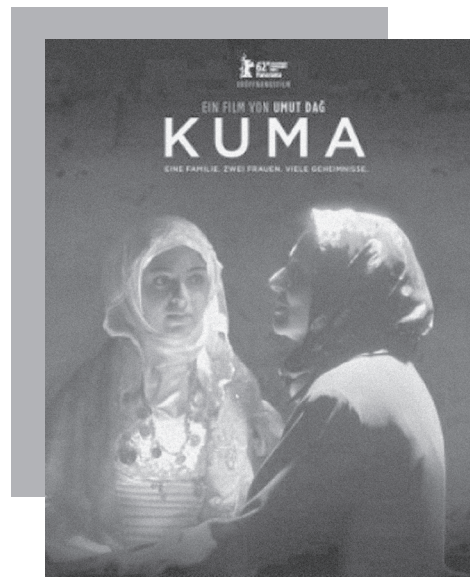
Вона збрала гроші на операцію – 2 тисячі 56 доларів і 10 центів. Шериф-покидьок краде їх. Той, хто вдавав друга виявився ворогом. Але Сельма сильна. Вона відбирає назад свої гроші, гроші її сина. Як? 4 навмисні постріли. Шериф все ще живий. 8 тупих ударів коробкою з грошима по обличчю. Не зважаючи на сліпоту, цілить влучно. Як згодом підрахують у суді – 34 рани. Шериф мертвий. Починається черговий мюзикл. Мисливця йде в танок із жертвою. «Прости!» – зронила Сельма. «Дарую прощення» – дає відповідь шериф.

Вона думає, що комунізм – це щось найкраще для людей. Вона емігрантка з Чехословаччини, яка зневажає Америку і все, що з нею пов'язане. Крім мюзиклів. Мюзикли вона любить. Надає перевагу Голлівуду перед Владивостоком.

Феміда таки піймала її в свої обійми. На судовому засіданні Сельма нервує – поспіє лівим плечем. Вирок – смерть через повішання.

У холодній тюремній камері тихо. Вона ненавидить тишу. Тиша не створює музики. Без музики немає мюзиклів. 107 кроків від камери до шибениці створюють звуки. Зі звуками починається мюзикл.

На зустріч зі смертю вона зодягла синє плаття. На питання езекутора «Чи хочете що-небудь сказати?» – відповідає мовчанням. В її руках окуляри сина. Він **побачить** своїх внуків. Мотузка обвила її шию. Сельма співає.

Друга жінка
(Реж. Умут Даг, 2012)

Історія турецької родини, що в модерному австрійському суспільстві намагається зберегти усталені традиції. Дві жінки одного чоловіка, купа дітей зі своїми претензіями й проблемами, колекція скелетів у шафі кожного з її членів. Перипетії сюжету «Другої жінки» втілені яскравою грою талановитого акторського складу, а виконавиця головної ролі Беґюм Аккая отримала Спеціальний приз журі за найкращу жіночу роль на 42-му Міжнародному кінофестивалі «Молодість» у Києві. Глядачі мали нагоду переглянути стрічку на Тижні австрійського кіно у Львові від Артхаус Трафік.

Дебютний повнометражний фільм молодого австрійського режисера курдського походження Умута Даґа, що вже встиг зібрати чимало нагород на європейських кінофестивалях, занурює нас у світ позбавлених свободи власного вибору жіночих доль, хитро заплутаних лабіринтів фатуму, стосунків поколінь та невідступну європеїзацію світу турецьких емігрантів у Відні.

Стрічка починається дивним весіллям Айше та Хасана в глухому турецькому селі та переїздом нової сім'ї з родиною нареченого до Австрії, де ті мешкають. Проте того ж вечора скромна й сором'язлива юна красуня Айше готується до своєї першої шлюбної ночі не з молодим привабливим нареченим, а з його підстаркуватим батьком – весь цей весільний спектакль розігрувався про людське око для того, щоб привести в дім другу дружину для Мустафи.

Старша жінка Фатма докладає всіх зусиль, аби стати подругою Айше й виховати в ній свою гідну намісницю й матір великого сімейства – адже Фатма хвора на рак й сама обирала «дублерку» на власну роль. Діти відвертаються від нової жінки батька, життя потроху відхиляє потаємні дверцята, за якими ховаються ретельно приховані від людського осуду секрети, а подібний плін підносить все нові несподівані випробування, що геть перетасовують усе в родинних стосунках.

З розгортанням сюжету все гостріше постає проблема залежності життя родини від суспільної думки, а відносини «кожного з кожним» торкаються цілої низки психологічних і моральних питань.

А ще були в цій сімейній драмі кілька моментів особливо важливих для мене за своєю символікою й значенням. Це телефонна фраза матері Айше «Навіть якщо це не чоловік твоєї мрії, ти завжди можеш заплучити очі», вигук Хасана «Кляті турки!» та німецькомовна розмова на кухні між представниками молодого покоління героїв на завершення турецькомовного фільму.

К І Н О Р Е Ц Е Н З І Ї

Шурхіт кубиків льоду
(Реж. Бертран Бліє, 2010)

Що це без кінця шурхоче у голові? Хвороба, нав'язливий страх, жалощі до себе, спогади про щасливі миті минулого чи просто... лід в елегантному відерку для бездонної пляшки сухого білого вина? Адже якщо ми самі поселили клопіт в своїй голові, то тільки ми можемо його звідти витурити, чи не так? І вже тоді звичний шурхіт зазвучить як чарівлива мелодія майбутнього.

Демонстрована Артуа Траффіком у Львові дуже незвичайна французька чорна комедія з оригінальним сюжетом і післясмаком хелі-енду завойовала приз Венеціанського кінофестивалю та зацікавить справжніх кіногурманів.

Фільм режисера Бертрана Бліє зі своєрідним чорним, але не від того не менш французьким гумором, та здібними акторами Жаном Дюжарденом («Артист», «99 франков»), Альбером Дюпонтелем («Париж», «Незворотність»), Анн Альваро («Скафандр і Метелик») та Міріам Буайє («Ворог держави №1») в особливій манері змушує задуматися про страхи і фобії, які заважають нам жити. Постійно скуті, ми просиджуємо життя в сірому домі у їхньому товаристві, замість повірити в себе й наважитися на вчинок, що додасть нашому існуванню смаку. Або й назовсім його змінить й виведе в інше русло.

Одного дня відомий письменник Шарль Фальк (Жан Дюжарден), що вже роками як припинив писати й з жалю до себе співаєється в своєму замиському будинку, зустрічає на порозі незнайомця. Гість (Альбер Дюпонтель) представляється раком мозку і обіцяє не залишати самотого митця на самоті. Десь на найближчі місяці три, не довше. Спонтелечений й через випивку завжди відірваний від реальності Шарль не знає, як йому зустрічати нового персонажа свого життя: він то виганяє таємничого нахабного мсьє, то намагається вбити, то хоче потоваришувати й ділитися з ним найпотаємнішими бажаннями. Так гість стає невід'ємною частиною письменникового повсякдення, новим мешканцем його дому.

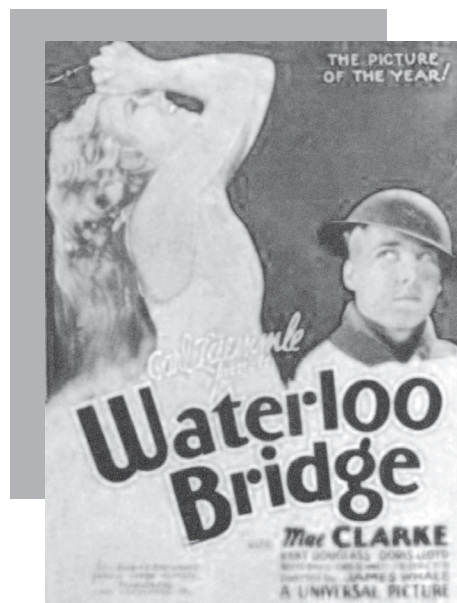
В домі є ще кілька жителів: покоївка, за втілення якої на екрані Анн Альваро отримала «Сезар», її власна «подруга» – рак грудей в образі огрядної безцеремонної мадам, та юна росянка Євгенія, що своєю присутністю розважає Шарля і урізноманітнює будні мешканців. Життя кожного в стрічці – комедійний фарс для людей з інтелектуальним почуттям гумору.

Змореність і гарячкова жага до свого господаря покоївки, розгублена Євгенія і образ її запнутої хустиною матері в далекій Росії, меланхолійна не-

певність письменника-алкоголіка, ядуча вислужливість перед власними «чорними обов'язками» й в той же час огида до своєї роботи «мсьє Рака», ставлення їх до життя, одне до одного й до самих себе – все це один великий калейдоскоп складних проблем нинішнього часу, розібрати який на окремі скельця намагається режисер, якісь підсвітивши, якісь висміявши.

Фільм для справжніх естетів – наповнений хорошою музикою, приємними краєвидами та добрим французьким вином. Чорна комедія з оптимістичним карамельно-сонячним фіналом.

Юлія Маришук

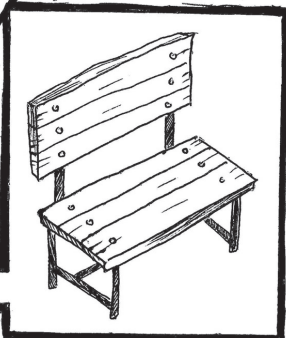
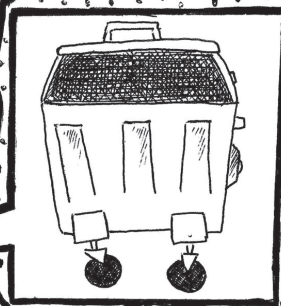
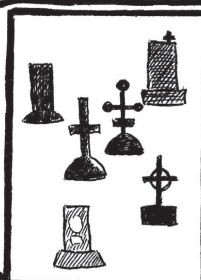
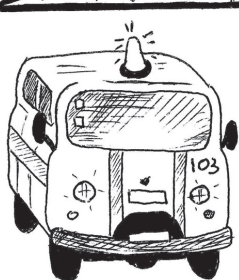
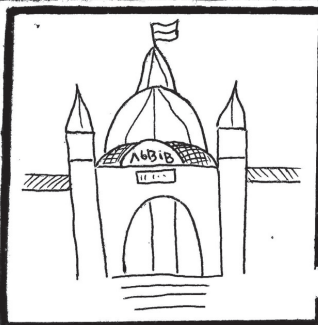
Міст Ватерлоо
(Реж. Мервін ЛеРой, 1940, за п'єсою Роберта Шервуда)

Цілуватися на мосту Ватерлоо вельми небезпечно. Особливо, коли над Лондоном літають целепіни і на вулицях міста розгортається війна. Особливо, коли вона – повія, а він – молодий та нерозважливий рекрут. Це якщо не вдаватися в подробиці. «Міст Ватерлоо» – безумовно кінокласика, від перегляду якої утворюється просто добрий настрій.

Просто Макс

Допоможи
безпритульному
дійти до
нічліжки

Ідея SCUM малюнок KEFIR

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

День	Час	Адреса	Організація
Понеділок	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
Вівторок	12:00	пр-т Червоної Калини, 127а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	12:00	вул. Слобідська, 1а (бічна вул. Зеленої)	Християнсько-Пресвітеріанська Церква
Середа	12:00	вул. Мельника, 8	Церква «Християнська надія»
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13:00	кінотеатр «Сокіл» (вул. В. Великого, 14а)	Громадська організація "Нагодуй голодного"
	14:00	біля палацу ім. Г. Хоткевича	Церква «Осанна»
Четвер	12:00	вул. Миколайчука, 8	Церква «Християнська надія»
	12:00	пр-т Червоної Калини, 127а	Християнсько-Євангельська Церква «Божий мир»
	12:00	вул. Слобідська, 1а (бічна вул. Зеленої)	Християнсько-Пресвітеріанська Церква
	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Сквербіля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
	18:30 - 19:00	Піший патруль: Порохова вежа- ц-ва Преображення- ц-ва св. Андрія - вул. Банківська- ц-ва Ольги Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
П'ятниця	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	Рясне-1 сквербіля супермаркету «ВАМ»	Християнсько-Пресвітеріанська Церква
	15:00	сквербіля Порохової вежі	Пресвітеріанська Церква
Субота	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»
	14:00	біля палацу ім. Г. Хоткевича	Церква «Осанна»
	13:30 - 14:00	Піший патруль: Порохова вежа- ц-ва Преображення- ц-ва св. Андрія - вул. Банківська	Спільнота Святого Егідія
Неділя	13:00	вул. Б.Хмельницького, 189а	Згромадження «Мілес Єзу»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: 8 (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).
Тел.: 8 (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

ДОПОМОЖІТЬ НАМ ДОПОМАГАТИ ІНШИМ та дайте друге життя речам, які Вам більше не потрібні!

Спільнота «Емаус-Оселя» збирає від населення вживані, непотрібні їм речі, сортує, ремонтує, надає нового вигляду та реалізує у Благодійній крамничці «Емаус – Оселя».

Таким чином ми вберігаємо речі від того, щоб вони не були викинутими на смітник, в той час, коли вони ще можуть послужити іншим.

Якщо у Вас є непотрібні меблі, одяг, посуд, побутова техніка,
не викидайте – зателефонуйте нам:

296-33-03

Благодійна крамничка «Емаус – Оселя»

Вул. І. Франка, 46. м. Винники
(навпроти готелю «Святослав»)

*Пн. 11.00 – 19.00,
Вт-сб. 10.00 – 19.00*

Тут ви можете придбати вживані речі і таким чином допомогти безпритульним людям!

Завдяки Вашій допомозі 25 людей мають можливість проживати і працювати в Спільноті, близько 20 осіб щодня користуватися послугами Осередку підтримки бездомних людей, і 100 осіб кожного тижня отримувати гарячі обіди в центрі міста!

*Дякуємо всім, хто
щедро віддає свої речі
для допомоги іншим!*

www.emaus-oselya.org

22

ПРОСТО
НЕБА

придбавши цей журнал,
ви допоможете
бездомним людям

Андрій КУРКОВ

Фото Оксани Прохорець

8 ЧЕРВНЯ
13.00
ВУЛ. УГОРСЬКА, 2

МАЙСТЕРНЯ
ДОБРИХ СПРАВ
"ЕМАУС-ОСЕЛЯ"

ПЕРШИЙ ГАРАЖНИЙ РОЗПРОДАЖ У ЛЬВОВІ!

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям